

Stirlea

SAPTĂMINAL AL CONVENȚIEI PENTRU INSTAURAREA DEMOCRAȚIEI ARAD ● Serie nouă, Anul I, nr. 3, 8 pag. 10 lei

Așadar, năpırca roșie s-a mai zvr-colt o dată, pentru ultima oară, vrind să reinstaureze dominația răului, fricii, dezumanizării, te-roarei, urii și mizeriei. Popoarele din Uniunea Sovietică și un siberian de granit — Boris Eltin — au înfrînt în-să puciul desfășurat conform unui sce-nariu nici original, nici inteligent, de-oarece inițiatorii săi au crezut că vor putea recedita răsturnarea lui Hrușciiov din 1964. La 21 august 1991 comunismul, care a ucis zece de milioane de oameni, care a înlocuit logica cu a-berația și dragostea cu ura, a sucum-bat!

Zadarnică este nostalgia unui Ver-deț, ca și a adeptilor săi lipsiți de glorie și orice perspectivă! Ei, comu-niștii, care preț de o clipă au nutrit speranțe deșarte, au putut constata că România, așa frământată și divizată cum e, a uitat într-o clipă toate dispu-

ULTIMA ZVIRCOLIRE

tele care o învrăjbeau și a făcut zid comun în jurul ființei naționale.

Declarația guvernului, lipsită de e-chivoc, fermă și răspicată ne-a con-vins că drumul spre democrația și ci-vilizatie pe care am pornit cu pași so-văitori, este ireversibil și că vocația pentru Europa este reală. Din păcate, mai puțin convingătoare a fost atitu-dinea Președintelui țării, deși a condam-nat încălcarea brutală a ordinii de drept în U.R.S.S.

Ne place să credem și sperăm că gu-vernul să fi tras concluziile necesare în urma încercărilor de lovitură de stat, ce a avut loc în U.R.S.S. din ex-periența dramatică a Președintelui Gor-baciiov, care a demonstrat, pentru un om politic însă, și o nepermisă naivi-tate.

Trebuie să înălțurate urgent toate structurile vechi birocratice și înlocui-rea lor cu oameni noi, cu tineri ener-gici și capabili să se adapteze noilor condiții. Dar pentru aceasta este nece-sară angrenarea întregii națiuni la ac-tul de guvernare propriu zis. Toți vrem, în afara extremiștilor de stînga și de dreapta, același lucru: instituirea va-lorilor democratice. Acest deziderat se poate realiza numai printr-un guvern de uniune națională constituit nu pe criteriul care să aibă la bază rezulta-tele statistice ale ultimilor alegeri, ci competența și credibilitatea internă și externă. Este momentul suprem de a ne ridica peste măruntele interese de partid, pentru a scoate națiunea din mormîntul în care se află.

Să ne debarasăm de mentalitățile balcanice, să ne debarasăm de politi-cianismul sfiorător, să recîștigăm timpul pierdut și să ne recupărăm poziția pe care a avut-o România în lume în pe-rioda interbelică.

Pentru a putea realiza toate acestea,
GEORGE SĂRRU
vicepreședinte al PNL Arad

Continuare în pagina 2

UN MESAJ CIUDAT

În seara zilei de 27 august a.c., la „Actualitățile” de la ora 20 Televiziunea Română a transmis din partea Partidului Socialist al Mun-cii un mesaj cum că acest partid „și exprimă imensă bucurie și satisfacție pentru actul istoric al proclamării independenței Repu-blicii Moldova”.

Frumos din partea sus-zisului partid. Atîta doar că rezeste ne-dumerire!

Oare Partidul Socialist al Mun-cii se consideră succesorul de jure și facto, al defunctului p.c.r. și în această calitate nu revendică in-tegul patrimoniul al p.c.r.? Ba da, P.S.M. este moștenitorul, și deci continuatorul fostului p.c.r., lucru pe care de altfel îl și proclamă cu

mîndrie și chiar îngîmfare. Așa stînd lucrurile cum poate P.S.M. să aclame independența Moldovei dintre Prut și Nistru, cînd este consemnat de documentele istorice, că acum 51 de ani, la 28 iunie 1940, partidul comunist din Româ-nia (așa se numea în acea vreme, fiind filiala Română a Cominter-nului) saluta cu imensă bucurie și satisfacție „eliberarea de sub ju-gul imperialismului românesc a Basarabiei și Bucovinei de nord, realizîndu-se de către Uniunea So-vietică un act de dreptate”. În timp ce milioanele de români con-sternați plîngeau pe străzi, iar N.K.V.D.-ul începea în aceea zi în teritoriile cîștigate, deportările și arestările?

UN MIRACOL ROMÂNESC :

S-a săvîrșit o minune a neamului prin bunătatea lui Dumnezeu : la 27 august 1991, Basarabia și-a declarat independența ! Parlamentul ei dimpreună cu poporul au adoptat ca Imn național „Deșteaptă-te, române” ! Ora Chișinăului este și ora Bucureștiului. Inimile noastre bat împreună !

Mărire ție Doamne că ai coborît între noi !

(Vom reveni în numărul viitor).

Este sau nu adevărat că partidul comunist din România a stigmati-zat și agresat și că și-a de-zat țara noastră ca fiind imperia-blat, teritoriul prin rapt pe seama altor state, desconsiderînd imen-sa jertfă plătită cu sînge, pentru întregirea neamului și că Româ-nia a dus în 1916-1918 un război nejust de cîștigare a altor popoa-re ?

Este adevărat, „dragi tovarăși”, și nu încercați să minși din nou ca de atîtea ori în decursul celor 45 de ani, în care ați renegat isto-ria propriului nostru popor ! Și atunci, ne întrebăm cu stupeoare : de unde atîta nerușinare de a sa-luta cu bucurie declarația de inde-pendență a Moldovei ?

România, purificată la 22 De-cembrie 1989, prin jertfa tineretu-lui său, nu are nevoie de manifes-tările dvs. nici la bine, nici la rău !

S. GEORGE

aflăm la închiderea ediției

La S.C. „ASTRA” S.A. (fostă Intre-prinderede vagoane Arad) este pe cale să se declanșeze un mare conflict de muncă între miile de salariați și con-ducerea uzinei.

Gurile rele vorbesc despre acuzații grave : corupție crasă neasigurarea con-tractelor de producție abuz de funcție și conducere dictatorială, ba chiar de incompetență profesională în noile con-

juncturi ale economiei, în prezent „des-centralizate”.

Ziarul nostru își propune să țină la curent cititorii cu „amănunte” certe, pe măsura aflării lor.

„VAGOANELE” DERAIJAZĂ

STRIGĂTE DE AJUTOR

Simbătă, 24 august a.c. a avut loc la Casa de cultură a sindicatelor o întâlnire a membrilor asociațiilor persoanelor handicapate din Arad cu susținătorii, invitați și, bineînțeles, președinții celor patru asociații: a handicapatilor neuromotorii, nevăzătorilor, surzilor și neurpsihicilor.

S-a dat citire art. 41, titlul II, cap. II din Proiectul de Constituție, prin care statul asigură protecția specială a persoanelor handicapate și s-au discutat următoarele proiecte de legi: „Legea privind ocrotirea și protecția specială a persoanelor handicapate” și „Legea privind încadrarea în muncă și realizarea de venituri proprii de către persoanele handicapate”.

Organizatoarea acestei întâlniri, Asociația Handicapaților Neuromotorii din România (A.H.N.R.), înființată în februarie 1990, a făcut până în prezent cele mai mari eforturi pentru câștigarea unor drepturi sociale bine reglementate de legislația altor țări, dar nu și de cea din România. Sufletul acestei asociații, doamna președinte Monica Antoci, a făcut demersuri până la cele mai înalte foruri guvernamentale, cu o perseverență și o energie demne de admirat. A reușit chiar să împună punctul de vedere al asociației în formularea art. 41 din Proiectul de Constituție, ea să nu mai vorbim de celelalte două legi elaborate tot din inițiativa dăsei Am aflat, de asemenea, că A.H.N.R. prin persoana doamnei președinte Antoci a împărțit proteze și alte ajutoare materiale cu aceeași dorință de solidarizare și întrajutorare, nu prea des întâlnite în Arad.

Cu această ocazie reprezentantul din partea Primăriei, doamna Cernușca, a vorbit despre intențiile primăriei și a răspuns la o serie de întrebări cu implicații grave. Una din aceste probleme este salariizarea handicapatilor cu calificare înaltă (categoriile 5, 6, 7). Aceștia, fiind scutiți prin lege de impozitul pe salariu, chiar dacă sînt handicapati de gradul III au fost trecuți în mod abuziv de șefii lor direcți la o categorie inferioară de calificare pentru a nu depăși salariile impozabile ale celor „normali” de același nivel. Este corect, domnilor directori și șefi de sectoare, ca la aceeași muncă depusă, un handicapat să primească mai puțini bani, cu toate că înlesnirea dată de lege vizează tocmai protecția acestei categorii sociale dezavantajate?

Alte probleme, că lipsa sedilor, a ajutoarelor materiale directe sînt la ordinea zilei. Dar în graba noastră cea de toate zilele, cine mai ascultă necesitățile aprinse ale său? Poate tot încercat de necesari. Căci căte de ajutor ale unor părinți handicapati care au copii normali sau chiar și cu copii handicapati, sînt acoperite imediat de vacarmul general al transformărilor economico-sociale, neacordindu-li-se nici un ajutor în plus! Atunci cum să nu-și pună problema educării unor astfel de copii dezavantajați de soartă, niște părinți ce ei însăși au nevoie de ajutor?

Și în sfîrșit, dar nu în ultimul rînd, unde sînt medicii care și-au luat angajamentul față de societate încă de pe băncile facultății, că vor respecta și trata cum se cuvine ființa umană în suferință? De ce nu sînt implicați și ei mai mult în organizarea asociațiilor de handicapati. În inițiativele administrative și legislative din acest domeniu? Căci așa cum nu se face primăvară cu o floare, nici suferințele acestor oameni năpăstuiți nu se diminuează cu ote un mediu într-o asociație (în cel mai fericit caz) Să fie oare inginerii mai receptivi decît profesioniștii în halate albe la dolanțele celor slabi? Probabil că da, atunci sînd e vorba să ai un suflet mare, să-ți tubești cu adevărat aproapele

COSMIN BOGDAN

ȘI TOTUȘI PE CÎND?

Vă mai amintțiți? În cadrul unei sedințe comune a Senatului și Camerei Deputaților, la începutul funcționării Parlamentului nostru, dl. deputat FSN Liviu Mureșan propunea ca în România să se înființeze un birou, o filială a postului de radio „Europa Liberă”. Nu mult după aceea și dl. Adrian Severin s-a pronunțat în acest sens. A promis chiar că va insista pentru acest lucru. Argumentele erau justificate. Cetățenii români simt nevoia — se susținea — și trebuie să aibe la îndemînă „surse alternative” de informații. Firește, acestea, în ideea că ele pot oferi formarea unor opinii mai cuprinzătoare și mai nuanțate despre lumea în care trăiesc, despre mediul propriu în care se mișcă și muncesc. Și cum, chiar înainte de Revoluția din Decembrie '89, pentru cetățeanul român acest post era de fapt singura sursă de informare completă și netrunchiată, cei doi trăgeau concluzia că încă și astăzi postul de radio „Europa Liberă” își mai menține acest rol. Toate bune și frumoase pînă aici. Dar a trecut, iată, anul și propunerea n-a mai prins viață!

Oare să fi fost numai o stratagemă propagandistică? Între timp interesul românilor pentru „Europa Liberă” a scăzut? Și-a depreciat cumva calitatea emisiunilor acest post de radio? Sau nu convine, totuși cuiva să ființeze în România un birou permanent al „Europei Libere”?

Bine, bine dar promisiunea făcută rămîne, iar dacă nu-ți-o onorezi... Nu-i nimic, vor zice unii. Ce dacă alte capitale vecine — Varsavia, Praga, Budapesta — le-au înființat? Noi mai avem vreme, doar nu s-au băgat zilele în sa!

Și uite-asa, pe cei doi emanați i-a luat gura pe dinainte ca pe cei din basmul cu „Inși-te mărgărite” de ne-au lăsat cu gura căscată de uimire. Uimire pentru tupeul avut, firește.

Și totuși, pe cînd „Europa Liberă” și la București? Pentru că, Radu Călin Cristea și Radu G. Teșosu dacă sînt de pe-acum colaboratori permanenți ai acestui post de radio, asta nu înseamnă că „Europa Liberă” este și oficial instalată în țara noastră. Ori de pe-acum ar fi cazul.

C. IONUȚAS

Centenarul poetului OLOSZ LAJOS

La Casa de cultură a municipiului Arad a avut loc recent sărbătorirea poetului maghiar din România care a copilărit și a trăit pînă la sfîrșitul vieții în orașul Chișineu Criș, de profesie avocat, cu ocazia Centenarului nașterii sale (n. 1891).

Comemorarea a fost organizată de Cercul cultural arădean „Toth Arpad” iar la reușita sa și-au adus contribuția prof. univ. David Gyula, Csep Sandor, Au recitat versuri acrită Albert Julia Boszormeny Zoltan și prof. Ujj Janos, de la Teatrul maghiar de stat din Cluj-Napoca și actori amatori ai binecunoscutei trupe teatrale maghiare arădene „Periszkop”.

Festivitățile au continuat la Pădureni cu care ocazie Cercul cultural-literar din Chișineu-Criș și corul de femei al Bisericii Reformate au susținut un program cultural religios.

Pe casa unde a trăit și a creat în orașul Chișineu Criș s-a dezvelit o placă comemorativă, iar la mormîntul cunoscutului poet maghiar a cărui amintire este încă vie în memoria localnicilor s-au depus coroane de flori.

ULTIMA ZVIRCOLIRE

(Urmare din pag. 1)

este necesar ca guvernul să abandoneze reminiscențele comuniste, cum ar fi menținerea sa la putere cu orice preț, dovadă o puternică tendință de paternalism. Este firească dorința fiecărui partid de a avea puterea, este în firea lucrurilor ca unul sau altul dintre partide să fie convins că deține soluțiile optime, dar este extrem de primejdios în același timp să considere că este în posesia adevărului absolut. Singurul regulator, singurul moderator care ne poate feri de grave greșeli este jocul politic al democrației.

În consultarea voinței electoratului trebuie să i se dea șanse egale fiecărui partid, pentru ca întrecerea să fie onestă și cu adevărat concludentă. Din aceste motive cerem guvernului să-și revizuiască proiectul legii electorale care, în forma ce se intenționează a fi prezentată Parlamentului, nu este nici onestă, nici democratică neacordînd șanse egale opoziției, neservind interesele naționale imperios simțite la ora actuală. Nutrim o convingere fermă că guvernul va înțelege noua situație și își va revizui fundamentul propriu proiect de lege, chiar dacă acest lucru va aduce la o decalare a termenului stabilit pentru alegeri.

REDACȚIA ZIARULUI „ȘTI-
REA”, care știe foarte bine cu
cite eforturi financiare și de altă
natură și-a procurat hîrtia necesară
aparitiei, protestează energic
împreună cu Convenția județeană
pentru instaurarea democrației
față de intenția Guvernului
de a scumpi mai mult decît cu
nerușinare suportul material al
informației: hîrtia.

CĂRȚI NOI

- Ana Blandiana, „100 de poezme”, Tinerama, 50 lei
- Nicolae Iorga, „Politica externă a regelui Carol I”, Glykon, 125 lei
- Emil Cioran, „Revelațiile durorii”, Echnox, 52 lei
- Mircea Eliade, „Istoria credințelor și ideilor religioase” (reeditare) Editură Științifică, vol. I, 95 lei
- Dumitru Tepeș, „Zadarnică e arta fugii”, Albatros, 65 lei
- Paul Goma, „Soldatul ciinelui” Humanitas, 65 lei
- Paul Goma, „Arta refugii”, Dacla, 85 lei
- Emil Mladin, „Yesterday”, Baricada, 50 lei
- H. P. Bengescu, „Omul care a trecut” Jurnalul, 29 lei
- Anton Hykisch, „Adorați regina” Facla, 85 lei
- Georges Courteline, „Domniile hîrtogari”, Roman, Scenete și povestiri Minerva, 28 lei
- Sigmund Freud, „Interpretarea viseelor”, Măiastra, 45 lei
- D. Carnegie, „Arta de a reuși în viață”, Expres, 56 lei
- Vasili Grossman, „Panta rei”, Humanitas, 65 lei.

ÎN CURÎND

- Virgil Ierunca, „Românește”, Humanitas, 89 lei
- Grigore Vișu, „Hristos nu are nici o vină”, Orient & Occident, 135 lei
- Roy Medvedev, „Despre Stalin și stalinism”, Humanitas, 115 lei
- Evgheii Zamiatin, „Noi”, Humanitas, 60 lei
- Alain Monchablon, „Cartea cetățeanului”, Humanitas, 60 lei.

● Săptămînalul Independent „Europa” nr. 38 din august 1991 publică în chenar, pe prima pagină, sub titlul „Primul congres al P.S.M.” un soi de articol program cuprinzînd idei din raportul prezentat și din dezbaterile din Congres. În ultimul punct aflăm că: „Participanții au hotărît că 1 miliard de lei din patrimoniul fostului P.C.R. să fie donat sinistratilor din Moldova pentru reconstrucția caselor și a celorlalte obiective distruse de inundații”. S-a rezolvat deci și spinoasa problemă a patrimoniului P.C.R. Ilie Neacsu, directorul publicației, dă semne de bătrînețe afirmînd: „Nu-mi amintesc ca vreun redactor al „Europei” sau „României Mari” să lovească sau să insulte un evreu, să instige la ură de rasă...”. Citera pagini mai încolo, un articol scris cu corp 10 poartă titlul: „Ambasadorul Israelului trebuie expulzat”. Fără alte comentarii.

● Publicația absolut independentă (de orice regulă a bunului simț) „România Mare” și-a întrerupt munca titanică de culturalizare a elitorilor săi în ultimul număr, practicînd același limbaj periferic, condimentat cu exprimări de genul: „Nesimțirea acestui pachiderm glandular, care pe căldurile astea transpiră smoala, atînge cote alpine” (Andrei Pleșu n.n.)

MICĂ REVISTĂ A PRESEI

sau „pederasti precum Coriolan Babeți” sau „o figură de-a dreptul porcînă, cu un nas lățaret de parcă o întreață uzină de Rinoflug ar fi făcut experiențe pe el...” sau „limax unsuros...” (Mihnea Berindei n.n.). Astfel de exemple de îmbogățire a limbii s-ar putea întinde pe multe pagini dar ne oprim aici pentru menajarea stomacului dvs. și al r- Precum „Europa” sînt la fel de nevinoșii de antisemitism: „românul iudaizat Mihai Soras (cu revista e-vreică-unguroaică...” sau „evreul Silviu Brucan o relievă răpăciugoașă...”).

● O revistă care nu tace, nu uită, și nu iartă „Expres”, are pentru cititorii săi, sub titlul „Concediul săracilor”, o propunere: „De ce la Mamaia sau Predeal și nu la Mizil sau Caracal?”. La prețuri sensibile diferite oferta turistică este foarte asemănătoare: „covoare, vaci, puscăriși, filme porno”. În schimb, în București „cel mai frumos concediu poate fi pe stradă pentru că trec femeile frumoase și sînt atitea magazine cu gratii, lumea se plimbă și birfeste, bulcurile te hipnotizează prin prețuri...”. În articolul „Mai bine ni-linar decît utectist” Ilie Stoian serie eforturile depuse de fundatia de tineret lost în scopul de a prelua hotelul pentru tineret și de a cheltui 6 milioane de lei (din care 4 milioane nu pot fi justificate) din fondurile fostei organizații iudefene U.T.C. Lupta pentru hotel continuă cu concursul larg al domnului ministru Bogdan Niculescu — Dădă și al Tribunalului Iudețean Iași.

● În nr. 40 al revistei „Tinerama” Ioan Itru a aflat care au fost cuvintele cel mai des și cel mai rar folosite în toate cuvîntările rostite la Congresul I al P.S.M. Pe primul loc este „comunism” cu variante: „comunist”, „comunistă” etc., pronunțat de 283 de ori, apoi „partid” (de 256 de ori). Printre cele de pe ultimele locuri: „pluripartism” și „drepturile omului” de cite 4 ori precum și religie, „biserică”, ficcare o dată. Pe ultimul loc ar fi cuvîntul LIBERTATE care „nu s-a folosit nici măcar o dată”. Deoarece în proiectul Legii Siguranței Naționale la art. 8, lit. b a fost introdus următorul amendament „Sînt interzise activitățile extreme... precum și asocierea în organizații secrete...”, același autor face o ierarhizare și o scurtă prezentare a organizațiilor oculte cu scopuri politice: „Există următoarele categorii de societăți secrete cu scopuri politice: societăți secrete inferioare, societăți politice secrete intermediare, așa-zise de „cadre, societăți secrete superioare și societăți ultra-secrete”.

VOSTRADAMUS

CEREM DREPTATE IN SPIRITUL LEGII!

— Interviu cu domnul ing. IOAN GODEA, președintele Asociației Fostilor Deținuți Politici, filiala Arad.

— Domnule inginer Ioan Godea, ce este Asociația Fostilor Deținuți Politici?

— A.F.D.P., este o organizație apărută, fără un scop lucrativ, constituită pentru a apăra interesele membrilor săi, și pentru a restaura valorile morale, spirituale, culturale ale neamului românesc.

— Care considerați că trebuie să fie rolul A.F.D.P., în România de astăzi?

— O dată, prin însăși scopul înființării sale, Asociația vrea să apere interesele membrilor săi. În al doilea rând, nouă ne revine în principal misiunea să dezvoltăm lumii lupta dusă timp de 45 de ani de rezistență românească împotriva comunismului ateu. De asemenea, trebuie să luptăm mai departe cu mijloace legale ce ne s'au la dispoziție, până la eradicarea comunismului.

— Unii vă privesc cu teamă, pentru că te este frică de o „vinătoare de vrăjitoare”. Aș dori să vă întreb ce înțeles dă asociația dumneavoastră noțiunii de răzbunare?

— A.F.D.P., nu poate concepe răzbunarea întrucât membrii săi sînt creștini și iubirea creștină nu se poate împăca cu noțiunea de răzbunare. Ce poate să ceară asociația este un spirit de dreptate care să se realizeze în temeiul legii. Răzbunare nu putem concepe în nici un caz. Noi sîntem în stare să-i iertăm pe cei ce ne-au lovit, dar în același timp pretindem ca justiția să facă dreptate. Miine (25 august, n. r.) mergem la un parastas la Șepreus. Aici au fost ucisi patru oameni, pentru a crea spaime. Procuratura a fost sesizată, dar nu a luat nici o poziție. În aceeași zi de 3 august 1949, au avut loc crime similare în co-

muna Apateu, unde au fost ucise 5 persoane, în comuna Berechiu, au fost ucise 2, la Susag 2, la Șomoscheș 2. Nimeni nu vrea să se răzbune împotriva celor care au comis aceste crime, ci doar ca legea să-și spună cuvîntul.

— Din discuțiile de aici, a reieșit ideea implicării A.F.D.P., pe plan politic. Se va transforma A.F.D.P., în partid politic?

— A.F.D.P., nu intenționează să se transforme în partid politic. Membrii săi au libertatea de a activa în orice partid doresc. Dar asociația îndeamnă pe toți membrii săi a influența politica acestor partide în sensul luptei împotriva comunismului. În toate contactele pe care le vom avea cu diferite persoane, pe această linie ne dă-săm.

— În contextul recentelor evenimente din Uniunea Sovietică, vedeți posibilă în România reînnoirea la comunism?

— Noi trăim cu convingerea pe care am avut-o de la începutul luptei noastre, că poporul român nu-i este propriu comunismul. Mai devreme sau mai târziu acesta va dispărea. Această convingere o nu șim și am nutrit-o tot timpul. Lupta noastră nu poate fi zadarnică, în România comunismul nu va reînvia.

— Ce părere aveți despre serialul TV dedicat gulagului românesc?

— Puterea a aflat de fapt că A.F.D.P. lucrează la un film menit a arăta suferințele din închisorile și lagărele comuniste. Acest fapt a determinat-o să realizeze o variantă care să li convină. Mai departe, aflînd despre intenția A.F.D.P., de a scoate o carte albă a crimelor comunismului în România, se grăbesc să scoată ea o asemenea carte pentru a prezenta varianta ce li convine. Noi considerăm insuficient de grăitoare aceste filme, care prezintă doar o mică parte din realitate. Ele nu sînt altceva decît o încercare de a pune într-o lumină mai puțin întunecată perioada comunistă, pentru că ele nu prezintă realitatea în mod obiectiv.

A consemnat V. APOSTOL

EI NU SE ÎNCOVOAIE

Motto: Avem atîția morți și-atîtea dragi mormînte

Că fruntea-i grea de amîntirea lor!

Am un sentiment de firească sîmă, stînd în mijlocul acestor oameni. Viața fiecăruia dintre ei luată în parte se poate constitui într-un adevărat roman al suferinței. Au îndurat ani lungi și grei de temniță, pentru că au avut demnitatea să se împotrivescă. Lor nu le poate spune nimeni care a fost adevăratul umanism al doctrinei comuniste. Au trăit acest „umanism” pe pielea lor. Ei, puțini, au supraviețuit. Alții, mulți alții, au trecut în amintire în acele locuri pe care, doar pomenindu-le, pielea li se încrîncează.

S-au adunat aici, în sală, 137 de membri ai Asociației Fostilor Deținuți Politici, filiala Arad, pentru a ține o adunare generală de alegeri. Conform statutului lor, a venit momentul ca destinele asociației să fie conduse de o echipă care va fi aleasă, nici nu se putea altfel, în mod profund democratic. Între ei nu poate exista loc pentru ambiții personale. Nimeni nu poate trîsna, pentru că anii grei de temniță comunistă i-au înfrînt întru suferință. Se cunosc între ei, unii chiar de zece de ani, și simt imediat prezența intrușilor. Înainte de începerea lucrărilor adunării, o verificare a legitimității celor prezenți a avut darul să îndepărteze pe cei care nu aveau ce căuta acolo. Unul a plecat tăcut, fără un cuvînt. Altul, a invocat o cauză obiectivă — nesoluționarea dosarului. Regula însă a funcționat pentru toată lumea, așa că a fost nevoit să pără-

sească sala. I-am înțeles și i-am admirat pentru fermitatea lor.

S-a păstrat un moment de reculegere în memoria celor care n-au mai apucat zorii democrației în România. A fost roșită, de către un domn cu voce fermă, dar totuși tresărînd de emoție, o rugăciune în memoria martirilor neamului românesc, cei care și-au sfîrșit zilele în acele locuri de tristă amintire: Gherla, Aiud, Periprava, și cîte altele. Doamne, au fost în țara asta, O femeie în vîrstă, înveșmîntată în negru, nu-și poate reține lacrimile. Eu mă simt s'înger între acești oameni care nu pot să uite și mai ales nu vor să lase pe alții să facă uitat trecutul așa cum a fost el, fără înflorituri sau minciuni propagandistice.

S-a trecut la problemele de pe ordinea de zi. Simplu, clar, căci tot ceea ce este legat de ei este așa. S-a reînnoit apelul asociației pentru ajutoarea sinistraților din Moldova. Și acești oameni, din pensiile lor, sîngrebani pentru ajutoarea celor aflați în lipsuri. Apoi, s-a trecut la principalul punct, alegerile. Vechiul comitet de conducere, considerîndu-și mandatul încheiat, și-a prezentat în bloc demisia. Membrii săi, ca și oricare alți membri ai asociației, au coborît de la prezidiu în sală. Nu insist pe procedura alegerilor, nu ar avea sens. Tot ce pot spune este faptul că, pentru mine, ceea ce s-a petrecut acolo a fost adevărată lecție de democrație și demnitate. În final au fost aleși cei șase membri ai noului Consiliu colegial de conducere. Aceștia sînt: dl. Ioan Godea, președinte, domnii Ioan Grosolîna și Liviu Conțiu, vicepreședinți, și ca membri, dl. Vasile Ciobanșan, dl. Aurel Șandru și dna Eugenia Focșa, aleși astfel în urma numărului de voturi primite de fiecare.

Dl. Godea, noul, de fapt aceeași persoană cu vechiul președinte, a declarat: „Noi nu sîntem aici să vă conducem, noi sîntem aici să fim slugile dumneavoastră. În acest mod privește noul Consiliu cîntea de a vă reprezenta interesele. Pentru că, așa cum spune și Biblia, cine vrea să fie cel mai mare stăpîn trebuie să le fie slugă la toți.”

Au fost alese organele de conducere, dar acestea sînt probleme intime ale organizației. Un singur lucru merită a fi reținut, și anume atmosfera de deplină sinceritate și seriozitate în care s-au desfășurat lucrările adunării generale. Ei nu pu'ceau fi altfel, pentru că sînt conștienți, de importanța misiunii lor: au cunoscut pe viu ce a însemnat comunismul și au da'oria să facă totul pentru ca orori cum au fost cele trăite de ei să nu se mai repete.

VICTOR A.

72 DE ORE CARE AR FI PUTUT SCHIMBA FAȚA LUMII

U.R.S.S., teatrul confruntării celor două tendințe extreme ale societății omenitești, la ora actuală — comunismul totalitar și democrația, au fost timp de 72 ore în atenția și preocuparea întregii lumi. Evenimentele petrecute puteau schimba, nu numai fața U.R.S.S. ci, prin implicațiile sale majore, în cazul reușitei, lovituri de stat, determina, din nou, scindarea lumii în două sisteme sociale contradictorii cu toate consecințele sale.

Cum a fost totuși posibil ca noua reprezentatie a forțelor extremiste să creadă că pot opri procesul democratizării, care se desfășoară în U.R.S.S.? Consider că au trecut cu vederea cîțiva factori deosebit de importanți. În ultimii șase ani, de cînd Gorbaciov, a preluat puterea, procesul democratizării — glasnostul și perestroica — a produs o schimbare în mentalitatea cetățenilor, o nouă gîndire descătușată de lanțurile comunismului totalitar. Altfel gîndește acum omul sovietic față de perioada hrucioviană. Pe plan politic, prin lupta pentru independență a unor

republici, s-a frînt, așa-zisa unitate de monolit a popoarelor sovietice. A luat naștere tendința de autodeterminare și lupta împotriva dirijismului super centralizat. S-a mizat, probabil, pe disensiunile dintre cei doi mari: Gorbaciov — Elțin. Dar puciștii s-au înșelat. Disensiunile, se pare, nu scot în evidență deosebirea de concepție privind sistemul politic, ci, că ele țin doar de ritmul democratizării, scopul final al ambilor fiind același, așa cum s-a demonstrat în cursul evenimentelor recente. În fine, conducătorii loviturii de stat au subapreciat forța de care dispune Boris Elțin, hotărîrea lui de a lupta, cu prețul sacrificiului suprem, împotriva comunismului și instaurarea unei adevărate democrații, curajul cu care a demascat și înfruntat, Comitetul de Stat pentru Starea de urgență, preluarea conducerii supreme, subordinea forțelor armate, mobilizarea forțelor sociale la luptă pentru înlăturarea pericolului reînălțării totalitarismului. Dar, spre cîntea lor, și alți oameni de stat, au luat poziție fermă alături de Boris El-

țin. Pe plan intern, Președintele Moldovei, Mircea Snegur, precum și alții conducători de republici. Pe plan extern conducătorii țărilor democratice în frunte cu Președintele S.U.A., G. Bush. Evenimentele și poziția luată față de aceste evenimente, eșecul loviturii de stat au demonstrat că totalitarismul comunist este definitiv condamnat la pierdere.

Dar noi? Conducătorul statului declară că noi românii ne urmăm calea pentru instaurarea democrației. Democrația originală? Doar atunci cînd eșecul loviturii de stat era sigur, cînd nu mai era nici un pericol, cînd fottoliul prezidențial era în siguranță, învingătorul este felicitat, aclamat: Nu era necesar să se ia poziție fermă, de la început, alături de Președintele Moldovei? Oare nu atitudinea ambiguă, nehotărîță, față de puciștii, a determinat pe Mircea Snegur să nu se adreseze cerîndu-ne că dacă nu-l ajutăm măcar să nu-l încercăm? Din fericire, Guvernul și unii conducători de formații politice au fost mai curajoși! V. FOLEA

Pînă în decembrie '89 trăiam alte vremuri. Mulți le vor spune mai liniștite, mai sigure. Se luau salariile la timp, se pleca în concediu fără grija vreunei restructurări, se vota o singură listă, eventual cu două, trei nume, care oricum nu contau. Cu puțină șansă (și mai multe relații) obțineai și un apartament de la întreprindere. Sau măcar o garsonieră.

De un an și jumăta încoace, ne-am trezit debarcați pe un tărîm necunoscut. Ca o trupă de comando antrenată într-un parc englezesc și parasutăată în jungla amazoniană. „Pericolelor” capitalismului, pîndind la toate colțurile, li se adaugă starea economică precară în care se află țara. „Ororile” economice de piață, cunoscută în anii trecuți doar de pe micile ecrane, la „telejurnal”; greve, șomaj, inflație. Începem să le simțim mai apropiate.

Amurguri roșii?

Totul pare a se fi dereglat. Nu mai știm dacă ne ajung banii de la avans și pînă la decontare. Nu știm nici măcar dacă li privim în zău bine necunoscută. Încep să apară grevele și pe acest motiv. Nu e sigur că dacă plecăm cu trenul undeva, nu ajungem cu autobuzul. Sau deloc. Tot din motive greviste. Nu mai știm dacă să luăm concediul, pentru a ne rezolva unele probleme, pentru a merge în stațiune pînă ne mai ajung banii, sau să așteptăm noile reduceri de personal. Nu mai știm la ce liceu să ne dăm copiii, spre ce activități să-l îndrumăm. Învățămîntul superior pare a se îndrepta spre faliment.

Mircea Eliade a subliniat unui din

motivele spaimii de necunoscut: „Orice lucru sau persoană care modifică — mai precis, contrazice — cunoșterea omului primitiv despre sine, devine primejdios; nu pentru că e „necunoscut”, pentru că n-a fost înțeles pînă acum, ci pentru că nu se poate încadra, nici armoniza, cu icoana închipuită de om sîcși”. Termenul, fignitor poate, onora, de „om primitiv” nu este anacronic în acest articol, avînd în vedere moștenirea culturală a ultimilor 45 de ani. Eliade face totuși o ierarhizare a acestei categorii: „Cu cît este mai puțin „civilizat” un om, cu atît icoana pe care și-o face despre sine este mai absolută, mai rigidă în limitele ei”. Fără a uniformiza „primitivismul”

nostru, trebuie să ne acceptăm astfel, într-o măsură mai mare sau mai mică.

În această perioadă postrevoluționară, pe lîngă modificarea imaginii noastre despre noi înșine a mai intervenit și răsturnarea unui sistem de valori bine cimentat în cîștigațe timp de 45 de ani. Pe fundalul crizei economice tot mai accentuate, deci implicit al scăderii nivelului de trai, se suprapune teama de necunoscut a omului „primitiv”. Este explicabilă astfel pasivitatea multora la evenimentele tot mai rapide care se derulează. Fiecare se adaptează mai ușor sau mai greu unor forme noi, unor evoluții noi, după modul cum își creează o nouă structură mentală. Cel care nu mai vor nu mai pot să și-o modifice, vor rămîne precum un Ilie Moromete într-un veac în care timpul nu mai are răbdare.

Tristele, tristele bătrineți

Reportaj? Poate. Dar nu numai atât se vreau aceste rânduri. Se vreau și o ofrandă adusă celor năpăstuiți de soartă, celor încazarmați în clădirile care le fac bătrinețea și suferințele și mai apăsătoare, și mai cenușii, și mai grele. Încazarmați am spus? Nu e prea mult? Nu, nicidecum. Cel puțin aici în Arad. O spunem fiindcă, bătrînii pensionari ai căminului aflat — ce ironie a sorții! — tocmai vizavi cu clădirul „Pomenirea” supraviețuiesc, într-o clădire foarte veche, fostă lagăr de prizonieri, în primul război mondial, fostă cazarmă de cavalerie după, vreo 120—140 de oropsiți ai sorții. Că ar trebui să li se ofere de către noi, de către societatea noastră în întregul ei, toată condescendența, nu mai încapă nici o îndoaială. Așa trebuie, așa ar trebui să fie într-o țară civilizată și într-un sfârșit de secol superdotat. Că n-a fost așa în țara unde eșarfa laudelor cu extraordinară „grijă față de om” ne acoperea ochii cu neomenie, iar blestematele de „aplauze furtunoase” ne asurzeau sufletul o știm prea bine. Dar numai de condescendență să aibă nevoie aceste ființe fragile la capăt de puteri și la capăt de viață? De un edificiu ca lumea în care să poată trăi omeneste, nu în lux, dar decent, câte 2-4 într-o cameră și nu 8, 10, 15 și mai mult cât locuiesc acum să nu aibă ei nevoie?

Iată întrebări la care nu noi trebuie să răspundem, nu noi trebuie să venim cu soluții!

Nu, categoric nu putem spune că e mizerie în căminul de bătrînii, că nu există grijă pentru ei interes și căldură, și înțelegere. Medicul Petre Dobre și colectivul său de salariați (mai nou 90 de persoane) încearcă să suplinească ceea ce nu există, ceea ce nici nu s-ar fi încumetat să ceară pentru pensionarii săi. De la cine? De la cei care, precum la faroni, ne sileau să ne opintim pentru a lăsa posterității oanelle și căi ale „victoriei socialismului” spre gloria lor analfabetă în timp ce alții, cei mai mulți orbecăiau în întinerie și în

frig astîmpărîndu-și foamea cu ciorbe lungi și varză acră?

S-au putut ajuta masive la căminul de bătrînii: din Germania, Italia, Suedia, Elveția, Jugoslavia etc. Mobilier, paturi, saltele, tone de medicamente, bucătării, alimente, televizoare, cărucioare... Și totuși golul nu s-a umplut, într-afară de adînc și de mare! Cel mai mult se simte nevoia de personal calificat: surori, asistente, māsori, ergoterapiști, logopezi...

În general, două probleme considerăm că e cazul să fie urgent rezolvate de către administrația municipală și județeană, pentru că în legătură cu un alt edificiu nou, adecvat, în actualele condiții de criză nici nu îndrăznim să avem vreo idee. Între pensionarii acestui cămin (bolnavi cronici incurabili, numiți într-o terminologie de inițiat) se află și persoane bolnave mintal. Sint găzduiți aici în virtutea inerției mai vechi a birocratismului sanitar. Dar acești bătrînii bolnavi sint oameni cu totul normali, lucizi, care greu, foarte greu, suportă, să le zicem, leșirile celorlalți. N-ar fi cazul să fie scoși dintr-ei și trimiși unde le este locul?

Mai de nelîncipuit e și o altă problemă: decese. Ele sînt destul de numeroase. Sumele de bani alocate de stat pentru aceste atît de omeneste plecări spre veșnicie, sint mai mult decît derizorii. Cîte 1500-2000 de lei (după caz, pensionar sau nu) în condițiile cînd sicriul numai el costă 6-7 mii lei.

Vă puteți închipui ce se întîmplă? Veți spune că mai au și aparținători unii, sau mai au și alte venituri. Ei, bine nu! Sint foarte puțini și de un fel și de altul în schimb neomenia a prins atît de adînc rădăcini în inimile unor oameni, înest copii bunii își lasă părinții puși în coșciug doar învelți în cearceaful căminului. Iar cei mai mulți rămîn absolut singuri într-o lume nepăsătoare, nepăsătoare...

O fi vreun Dumnezeu ocrotitor pentru aceștia? Dar o dreaptă răsplată pentru cei aflați în păcate capital incriminate de 2000 de ani de creștinism, față de tatăl și mama lor, față de aproapele lor?

Oricum Dumnezeule mare și sfînt fă ca o dată și o dată bătrînii aflați prin azile să nu mai moară în indiferența noastră generală, aibi și pentru ei milă și fă să se coboare și peste ei dragostea așteptată, dragostea omenilor, a noastră celor care uităm prea ușor că am avut părinți, că mergem și noi acolo unde ei ajung cu un ceas înaintea noastră.

ARCADIE MONU

DESTIN DE OM...

... de piine sub orice critică, obținută și asta pe la niscalva cozi, adeseori cu bucăți de sticlă, exercenente copioase de tozitoare sau alte „obiecte” măturate de pe fundul lăzilor, odată cu făina.

... de cafea mucegătită, vîndută prin fainicul nostru comerț socialist

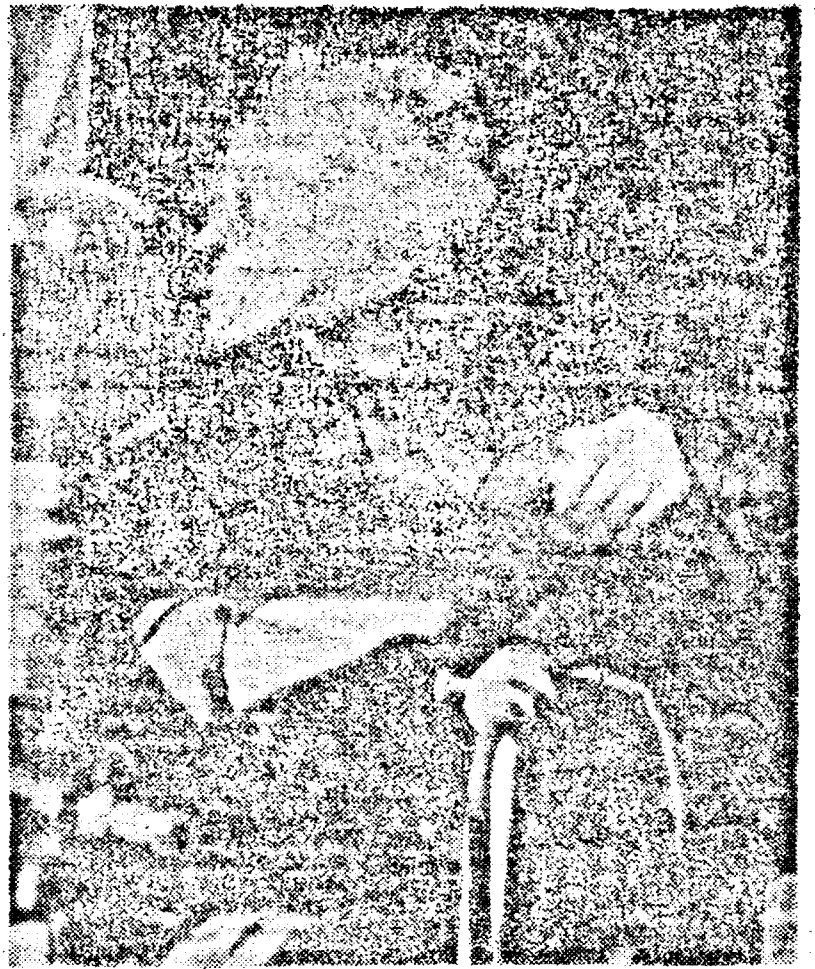
... de carne și mezeluri alterate sau pe cale de a se altera. Așa e, cînd vrei cu ori ce preț să vinzi pentru a putea menține minunatele noastre „Alimentare” în vederea privatizării sărăcuților de șefi, că deh, ei doar au dus greul sălamului cu soia și gogoșari... Vă mai amintiți de pe la cozile ceușiste cit de sus, de la ce mari înălțimi ne priveau cînd încercam să-l înduplecăm pentru ceva „adidași”?

... de uleiul cel de toate zilele, adică sfîntul uleiști de floricea soarelui care, drăguțul de el, lipsește cu desăvîrșire, contrar tuturor promisiunilor mult tubitelor și stimatelor autorități locale. Cu siguranță la concursurile gen „cine știe cîștigă” pe care gurile rele zic că vașnica noastră TV le va reinstitui pentru un contact cît mai comunist cu publicul, vor fi, fără îndoială,

foarte multe răspunsuri excelente.

... de zahărul rămas raționalizat și el în ciuda promisiunilor dulci de îndestulare generală. Auzeam, mai deunăzi pe la Radio Timișoara pe unul din boșii municipali arădeni actuali (mister Dina) care prin cuvintele sale pline de lumina raiului de altă dată, ne astura că „s-au luat măsuri” pentru dedulcirea populației arădene cu mult frîndutul produs. O fi vrut probabil (și a reușit) să mai lumineze o dimineată a amăritilor noștri bătrînii, care toată viața lor au stat pe la cozile Paradisului „celei mai drepte orînduirii”.

... De ce anume mai au parte pensionarii (nu toți, poate), bătrînii noștri? De multe, multe altele incît nu le putem noi înștra aici. În afară de una, cu care nu se poate să nu fie încheiată orice listă, indiferent de cît ar fi ea de lungă ori de scurtă. De stres! De stresul zilnic la care sint apuși! Mai atît ne-ar trebui să strigăm „Moarte bătrînilor” că „Moarte intelectualilor” s-a strigat. Tot sint, și unii și alții, categorii parazitare. Doamne, ferește-ne de cel rău!

PENSIONARI

Îi întîlnești peste tot tirîndu-și bătrînețile. La alimentară, ei îngroașă cozile, așteptînd de dimineața și pînă seara să „se dea ceva”. Ceva bun și ieftin, ca pentru buzunarul lor. Fac aprovizionarea copiilor, nepoților sau strănepoților care la orele acelea sint în „cîmpul muncii”. Discută politică și citește ziarele ca să le treacă timpul mai ușor. Mai ceartă cîte un îndrăzneț care le intră în față: „Nu vezi, dom'le, sint om cu părul alb și stau aici la rînd”. Aduși de spate, trăgînd sacosele după ei, trec prin piață. Rămîn năcuți în fața preturilor. Încearcă să se tocmească, dar vinzătorul nu se lasă. Dezamăgiți, ajung în stația de tramvai. Cel puțin, se mai odihnesc pînă reușesc să urce. Pe scară. Deranjează cîte un tînăr: „Ce faci omule, te cauți moartea pe acasă și tu te-mpingi în tramvai!” Își mușcă limba și tac. N-au ce să facă. Decît să tacă. Oricum, în 45 de ani s-au obișnuit să tacă. Să aibă mîndria călcată în picioare.

La doctor stau la ușă pînă cînd se-ndură asistenta să-i poștească înăuntru. Cu rețeta prescrisă, colindă prin farmacia. Medicamente ori nu se găsesc, ori sint prea scumpe pentru ei. Bolile rămîn netratate. „Cît o vrea Dumnezeu să-mi mai dea zile” — gîndesc și se îndreaptă spre casă. Unii, mai norocoși, își scot nepoții la plimbare în parc. Acolo stau de vorbă și-si mai alină necazurile. Baniii ăștia ce mereu n-ajung. Sint bătrînii de 80 de ani. De 20 de ani își primesc cu regularitate pensia însă valoarea banilor acum 20 de ani era alta. Pensile lor au crescut prea puțin față de ridicarea prețurilor. Colegii lor mai „fineri”, cu aceeași ani de vechime, primesc mai mulți bani.

Își plîng necazurile, bolile și bătrînețile. Societatea ar trebui să-i respecte. Să-i ajute. Nu să-i neglijeze. Regimul trecut i-a considerat neutili. Nu mai puteau produce. Nu mai avea nimeni nevoie de ei. Dar acum ce facem? Sint totuși bătrînii noștri. Părinții noștri. Bunicii noștri. Să le întîndem o mîină. Nu credeți că meriți?

L ARDELEAN

Longevitate creatoare

celor „100 de tablouri de la Fuji ani autorul acestor rînduri și a HOKUSAI (1760-1848) La 75 de Yama” scrie: „pînă la 75 de ani nu poate fi socotit valoros tot ce am realizat în pictură și în gravură. Fiindcă am început să înțeleg structura adevăratei naturi pe la 73 de ani. Drept urmare o acestei înțelegeri la 90 de ani voi putea face progrese la 90 de ani voi pătrunde în taina lucrurilor... iar la 110 ani voi fi cu adevărat vii.”

G.B. Shaw la 88 de ani: „Simțurile, mișcarea și chiar constituția chiar și în punct sau linie” — se prăbusesc și totuși spiritul are mereu capacitatea să se dezvolte. Fiindcă curiozitatea a rămas vie, mai vie ca oricînd.”

I.N. Tolstoi — în ultimii 15 ani din viață retras la Iasnaja Poliana cîntărește unele cele mai mari momente ale devenirii și curiozității terminînd de scris romanul „INVIEREA” „Forestierele Părintelui Serghie” „Hod Mural” reluză. Pre-

miul Nobel. Își continu activitatea publicistică, la 19 sept. 1905 termină „SFIRȘITUL VEACULUI” iar în paralel consemnează: sint tot timpul relativ sănătoși și dimineata lucrez cum trebuie... atentioasă, cea mai utilă pentru tîne și pentru alții. Valoarea vîrstei țu cea mai puternică cea mai predinccă bătrînești se deslășoară via este invers proporțională cu pătratul distanței pînă la moarte. Ce bine ar fi dacă acest lucru ț-ar înțelege bătrînii și cei care li înconjoară.”

Michelangelo la 60 de ani începe fresco „Judecata de apoi”, în 1541, în decembrie cetatea Romei asista la unul din marile vernisaje. Lucrarea este un triumf al omului și al existenței. La 75 de ani îl crează pe MOISE în 1563, semnează mari lucrări: Poarta Pta, biserica Santa Maria degli Angeli, în 1564 în septembrie pe cînd lucrea la o Pietă la Rondanini se eliberează de cutremurătorul secol al XVI-lea lansîndu-se furtunos către viitor.

La ora 6 dimineața stă la coadă la lapte. Poate se gîndește la vreun episod trist din viața ei. Sau poate îi e somn.

Femeia, modest îmbrăcată, se sperie cînd vede legitimația de presă. „Nu vreau, măică, să știe nimic, e foarte bine acum. Nu mă dați la ziar ca să le fac necazuri copiilor.” Se liniștește destul de repede.

Silvia P. a fost la viața ei croitoreasă. Și la privat și la stat. Își amintește cu nostalgia de anii cînd a lucrat la patron. „Eram ucenică dar aveam cliențele materiale fine, de-ți era mai mare dragul să le ții în mîna și să faci haine din ele”. Ei îi aduceau bomboane de ciocolată cînd veneau la probă fiindcă eram foarte tină. Femeile nu prea aveau servicii, pentru că se descurcau onorabil din salariile bărbaților lor. Atunci erau mai feminine, mai aranjate: „arătăm a femei. Acuma sînt în pantaloni, înjură, sînt dure. Uitați-vă la ele cînd merg: chinuie tocurile pantofilor”. În vremurile acelea erau pretențioase. Au ales un model, așa trebuia să arate haina. Nu erau discuții sau alte explicații, cum că n-ar fi bun materialul sau așa. Îi spuneai dacă ești în stare să faci așa ceva sau nu.

Bătrînica

Apoi au venit alte timpuri. Ea a crezut că-o să-i fie bine. Așa cum au sperat și alții, dar n-a fost așa. S-a angajat la stat. La început a câștigat bine. După aceea n-o mai interesau nici măcar banii. I se părea că a ajuns un robot. Făcea aceleași lucru. Calitate se mai cerea în primii ani, însă după aceea, nu. Nu conta decât cantitatea. Materialele veneau tot mai prost țesute și cu defecte. Își dădea silința, dar mare lucru nu reușea să facă. Clienții ei mai obișnuiau să se plîngă. Adesea veneau cu modelele așezate din jurnalele cu 2-3-4-5 ani vechime. „Ne ajungea moda din urmă”.

A venit pensia. A sperat să poată sta acasă liniștită. Să se poată bucura de bătrînețea ei. Viața i-a defecuat planurile. Avea nepoții ce trebuiau duși și aduși de la grădiniță. După aceea, de la școală. Copiii ei munceau în fabrică. Pe trei schimburi. Și sîmbăta. Și duminica. Și ea stătea de dimineața pe la cozi. Trebuia să le pun ceva în farfurie.

La revoluție i-a fost tare frică. A crezut că, gata, de-acuma o să fie bine. S-au format partidele, au apărut magazinele particulare... Răbdarea ei a ajuns aproape de sfîrșit. „M-am săturat, măică, să tot stau pe la cozi. Cînd nu sînt cozi, e marfă scumpă de n-o pot cumpăra. Cu banii nu se prea ajunge. Pensia o pune la un loc cu salariile copiilor și trăiesc toți împreună, așa cum pot. „Mă rog la Dumnezeu să mă ție sănătoasă, să nu mai cheltuiască nimeni cu mine pe la doctori și pe medicamente”.

Între timp a venit laptele. A luat 4 sticle. Încearcă să protesteze că în una din ele e ceva negru. Vînzătoarea plictisită nici n-o ia în seamă. Alții din spate au început să strige: „Hai doamnă, ce tot stai acolo la povești, poți să-l bei așa cum e!” Privește rușinată în jos și pleacă necăjită spre casă. Răbdarea ei a ajuns chiar la sfîrșit.

Ioan Ardelean

Pe Terra trăiesc astăzi 5 miliarde de oameni. În 1987 într-un raport O.N.U., populația de peste 60 de ani va atinge către anul 2000 aproape 610 milioane iar către 2025 numărul lor va ajunge la 1,17 miliarde. Din 1988 O.M.S., a înscris îmbătrînirea populației între cele cinci probleme prioritare de sănătate alături de boala cardiacă, cancer, Sida și alcoolism.

Economicul se răzîmbește asupra procesului accelerat de îmbătrînire a populației țării. Dacă între 1930 și 1986 populația țării a crescut cu 59 la sută, în aceeași perioadă de timp populația a crescut cu 17 la sută. Concomitent populația între 0-14 ani a crescut doar cu 15 la sută.

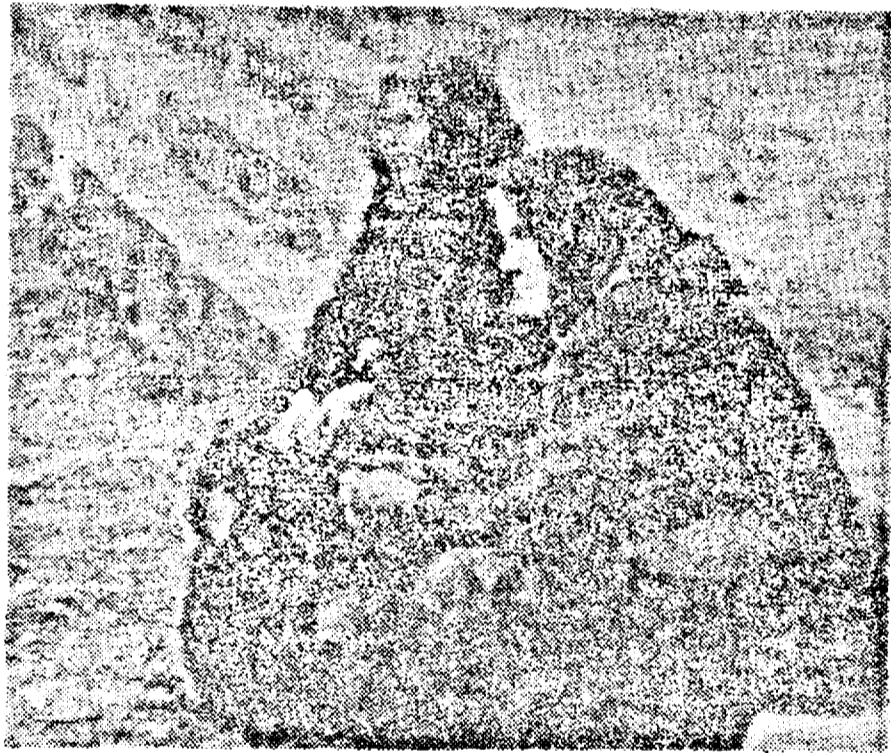
Consecințele sînt la nivel mai grav: îmbătrînirea forței de muncă, scăderea calității muncii, deprecierea muncii în agricultură datorate imigrării de la sat la oraș.

ȘI EI VOR SĂ TRĂIASCĂ...

În spitale bătrînii nu se bucură de vreun regim preferențial. Bolnavii sînt tratați în funcție de gravitatea situației în care se află. Dacă au familie, lucrurile se simplifică puțin. Sînt duși de urgență la doctor, li se caută medicamentele necesare.

O categorie specială sînt cei fără aparținători. Situația e într-adevăr dificilă. Tragică uneori. La sfîrșitul tratamentului ei pleacă înapoi acasă. Acolo ei nu au pe nimeni care să-i ajute. Cu greu pot să țină cite un regim dietetic, sau să beneficieze de medicamentația prescrisă. Trăiesc de multe ori din mila vecinilor sau a unor rude mai îndepărtate care, în dorința de-a face vreo faptă bună, îi mai sprijină. De asemenea, ei pot fi transferați la căminele de bătrîni. Unii se împotrivesc. Alții acceptă. Dar birocracia și aici este mare. Anchetele sociale se efectuează greu, în timp INDELUNGAT.

Spitalul de boli contagioase are o destinație expresă: urgențele boli acute. De fapt bătrînețea este o boală cronică. În limitele posibilităților materiale și a dotării tehnice, personalul ce răspunde de sănătatea celor internați face eforturi mari pentru a-i ajuta pe bolnavi. Dar cu lipsa acută de medicamente nic un doctor nu poate face minuni. Se tot intervine pe la farmacia, însă nici acolo nu există de multe ori minimul necesar.

Un medicament numit speranță

Pe vremea odiosului și a sinistrei, exista o limită, minimă, e adevărat, de pensie care dădea dreptul pensionarului ce se încadra în acest barem, să primească medicamente gratuite. După revoluție. În urma ordinului dat de Ministerul Sănătății în colaborare cu M.F.P., și M.M.O.S., o anumită categorie de cetățeni se bucură de o reducere de 50% a costului medicamentelor. Totul este de un roz trandafirii: de 50% de reducere beneficiarilor: patronul, și cei cu salarii mari sau mici, directorii marilor întreprinderi precum și bătrînii, ce nănu de mult își cheltuiau pensiile prin farmacia. La ghișee vin foarte des oameni necăjiți. Oameni trîști, cu priviri oboșite. Oameni care abia respiră, cu glasul tremurat, răgușit, sosit, cu pielea zbîrcită și albă ca pergamentul. Cu haine vechi și roase încît nici molile nu prea ar avea poftă să se înfrupte din țesătura lor.

Pacientul își procură și singur cele necesare tratamentului dacă beneficiază de o „rețea” de cunoștințe bine pusă la punct. Și nu puțin au fost cazurile cînd medicul și-a asumat riscul și a dat bolnavului medicamente la limita termenului de garanție. Regimul de convalescență și cel dietetic trec prin buzunarul celui internat, făcînd ravagii prin economiile strînse de pensionarii de ani de zile. „Banii albi pentru zile negre scad. Scad și ca valoare, și nici n-aveți să-i țineți acasă de frica hoților”, ne măturisește sperința Ana Dema din Horia.

La vîrstele înaintate, bolile sînt mult mai agresive. Enterocolitele acute sau diareele acute nu-și aleg omul, însă manifestările hidrice sînt mult mai periculoase.

Bătrînii noștri se descurcă greu. Majoritatea au pensii mici și caută hrană ieftină, neglijînd adesea calitatea. Ieftin și mult. Însă hrana constituie elementul primordial pentru supraviețuire. Calitatea și cantitatea proteinelor sînt esențiale. Bătrînii de garanție și convalescenți cu termenul de garanție depășit. Astfel huncii sau părinții noștri sînt ținta intoxicațiilor alimentare. Organismele lor, slăbite luptă mult mai greu împotriva maladiilor de orice fel.

A. IOAN

face față cererilor existente. În aceeași situație se află Filospin. Deși există înlocuitori, bolnavii psihici s-au obișnuit cu aceste medicamente. Lor le este foarte greu să le modifice tratamentul.

Atît actul farmaceutic cît și cel medical, nu sînt nici de departe rezolvate. Soluția finală ar fi sistemul asigurărilor sociale. Doar așa, bolnavul va fi răpus în drepturi și poate spera la menținerea unei stări de sănătate corespunzătoare

ADRIAN I.

Vechiul ceas deșteptător și-a făcut (pentru a cita oară, Doamne?) datoria. Bătrînul a tresărit prin somn, apoi a deschis încet un ochi, pe urmă și pe celălalt. S-a luminat de zi, orele încă nu sînt șase dimineața. Oftînd, s-a ridicat din pat și a început același ritual al programului matinal, intrat în sine după peste patru decenii de muncă. Dar acum, trebuie să se grăbească nu pentru a semna condica. Nu, acum este, de cînd s-a pensionat, responsabil cu aprovizionarea familiei.

A ieșit pe scara blocului umil, oboșit de ani și de viață. Cu aceeași pași măsurate, unul cîte unul, s-a îndreptat spre magazinul alimentar din colț. Coada se formase deja. Și-a ocupat locul disciplinat, de fapt, după alții ani, disciplina asta e coșilor i s-a cuibărit în oase mai ceva decît reumatismul care-l chinuie de un timp. Laptele încă nu a sosit, dar bătrînul nu se miră. Dimpotrivă, i s-ar fi părut ciudat să fi venit atît de devreme. Așa, mai are timp să tragă cu urechea la discuțiile politice ale vecinilor de rînd.

Destin de bătrîn

Și o vede din nou pe „tovarășa”, că așa a pretins ani de-a rîndul să i se spună, „tovarășa”, încărcată de funcții și semi-analfabetă. Odată, a avut ocazia să vadă un petec de hirtie cu scrisul ei. Zîmbește și acum cînd își aduce aminte, că „tovarășa” se canonea cu scrisul mai ceva ca nepoțelul lui dintr-altă. Acum, cine mai e ea? Își strigă satisfacția în gura mare, că nu s-a schimbat nimic, și din pensia ei de peste opt mii pe lună reușește să se descurce onorabil. Bătrînul scuipă într-o parte. Lui, după peste patruzece de ani de muncă grea abia i-au dat ceva peste trei mii. Noroc cu copiii, că-i mai dau în schimb ajutorului cu aprovizionarea, că altfel, nu știe cum se descurca.

„Tovarășa” îi dă înainte, a trecut la politică, la F.S.N., la drăguțul de Petrică, la zîmbetul de om bun al tovară... Aă, domnul lui Ioscu. Bătrînul n-o mai ascultă. Îi ajung problemele lui. Și-a luat porția de lapte, apoi a plecat mai departe. Mai trebuiau cumpărate atîtea...

Ar trebui să meargă la farmacie, să-și caute medicamentele, șalele îl dor, dar, ce mai contează o viață de bătrîn? Doctorul abia l-a băgat în seamă, apoi i-a scris o listă pe care, deja, e conștient că n-are de unde s-o cumpere. Și își trîște așa zilele, cite i-o mai da Al de sus, căci ce poate face un bătrîn? De muncit nu mai poate, ori-cum ca unul tînăr, de mîncat, mîncînd ceva mai puțin, de băut, de băut cu speranța ca măcar conducerea asta de acum, ce-și zice democratică, să ajungă la concluzia că și bătrînii merită să trăiască. Și speră că pensia lui, o dată și o dată, va crește măcar atît încît să-și poată cumpăra și el de două ori pe lună cite o bucată de salam, cu soia sau cum o fi, de ăla de care se zicea că a mîncat și domnul Iiescu, cu toate că el, bătrînul, nu prea e convins de asta.

L. APOSTOL

JURNALUL DEZNĂDEJDII 2

Dar... ne-am rătăcit, ba privind spre abundența magazinelor de stat și private, ba încercând să primim lămuriri de la citiva sirbi, a căror limbă este într-adevăr destul de suculentă. Și așa am ajuns până la Muzeul de geografie, în altă parte a orașului obosit de mersul pe jos și de căratul bagajelor cu hainele de lucru și cu mîncare.

Uzînd de puținele noastre cunoștințe de engleză am reușit să ajungem cu un tramvai la gara Novi. Acum deja o deziluzie: credeam că mă pot înțelege cu sirbii cel puțin prin gesturi, dar m-am convins că nu e așa. În plus, greu voi găsi prin Muntene-gru vreun vorbitor de engleză.

La gară, alt ghinion: am cerut două bilete pentru Titograd, pe care le-am primit, dar în schimbul a 600 dinari, pe care l-am cumpărat în țară cu 6.300 lei! Deci, 3.150 lei de persoană pentru o călătorie Belgrad - Titograd. Plus cele 25 DM, plus alte cheltuieli care sigur vor urma...

Este adevărat că am călătorit cu un tren Expres, cl. I. Dar... Peisajele, privite din goana trenului, au fost extraordinare, prin sălbăticia pinutului străbătut, sau mirificile privelești ale muntelui. La început, traversarea tunelurilor a fost o plăcere. Dar acestea repetindu-se la sfîrșit, au devenit o obsesie. Cred că au fost în jur de 250 pînă la destinație. De admirat extraordinara muncă depusă pentru străpungerea munților, și construirea de apeducte și viaducte, care completîndu-se cu tunelurile au dat înfățișare fascinantă muntelui. M-a impresionat frumusețea locului și a caselor care nu sînt mici, ci dimpotrivă, au în general trei nivele. De De fapt, o Vale a Prahovei, însă mult, mult, mai sălbatică.

Am conversat cu citiva bătești din Onești, unul dintre ei cu vechime pe aceste locuri, cu satisfacția celor citiva mărci cîștigate dar și erou al unor peripeții deosebite. De fapt, eram convins că în în Expres mai sînt și al români, lucru ce se va adevăra.

Și astfel am străbătut Iugoslavia pînă la Marea Adriatică. La orele 21 am debarcat în gara Titograd, unde pe o bancă scriu aceste rînduri, la orele 11-12 din noapte. Aș dori să închei previziunile acestei prime zile și judecînd la rece, văd totul în culori destul de sumbre. Să dormi noaptea în gară, cu frica ridicării de Mihițe, să aștepti ziua de mîine cu nesiguranța lucrului, dar mai ales a unui loc decent pentru dormit nu sînt motive să mă dispună. Dimpotrivă. Mîine voi reveni.

ȘTEFAN S.

LIBRĂRIILE... DE BINE

Din rețeaua de magazine rămăsa în proprietatea și gestiunea statului, librăriile oferă în continuare un exemplu negativ de practicare a comerțului. În primul rînd prin orarul de funcționare care nu dă nici o șansă celor din schimbul I să cumpere vre-o carte. Dacă pînă acum toate cărțile bune erau epuizate, uneori înainte de a ajunge pe teșghea datorită ultimelor prețuri situația se redresează. Noutățile de valoare încep să stea prin rafturi, fără însă a deranja personalul angajat ale librăriei. Pînă acum citeva săptămîni o singură librărie putea fi găsită deschisă pe centru după ora 16.30. Era I.L. Caragiale unde se puteau face cumpărături pînă la ora 18. A fost probabil prea obositor pentru lucrători și prea mare concurența pentru celelalte localități similare din zonă astfel că a fost aliniat și orarul acestuia celorlalte.

Se pare că ultima soluție tot privatizarea rămîne, chiar dacă se vor practica adăosuri comerciale mai mari. De-ar fi cît mai repede, că pînă la iarnă poate mai rămîn vre-o două, trei ore din orarul actual.

P.S. Sîmbătă, 24.08, mergînd prin oraș am avut surpriza plăcută să găsesc deschis la librăria de pe bd. Revoluției colț cu E. Varga. Era puțin după ora 10 dimineața și nu știu pînă la ce oră a rămas accesibilă cumpărătorilor. E un semn că lucrurile nu stau chiar așa rău cum s-ar părea. Poate le urmează și alții exemplul.

CLIENT

„I pak dau de știre domniilor voastre za lucrul turcilor...”

● Precum ați observat, prin titlul acestei rubrici am răspuns la observațiile celor care nu au înțeles parafraza din primele două numere ale publicației noastre. Aceasta în dezavantajul lor, pentru că dacă pînă acum se puteau întreba cine este turcul, din acest număr, vor avea de descoperit mai mulți turci... În Polinezia s-a organizat un concurs de aprins focul cu ajutorul a două bete. Demn, de altfel, pentru Cartea recordurilor. Ce păcat că cei de la Guinness Book n-au aflat despre minunatele chibrituri românești, care nu se aprind nicicum. Să-ți aprinzi o țigară cu un asemenea chibrit, asta da, record! ● Privatizarea în cartierele Micălașa imbracă forme mai originale decît proaspăta noastră democrație. Puteți vizita, dacă „patronul” este acasă, boutique-uri în apartamente de bloc, sau chiar în balcoane. Așteptăm, în replică, primul apartament locuibil în sediul unui boutique, de exemplu pe centru. ● Mulți dintre noi avem în posesie, prin casele noastre, un aparat interesant, botezat, pre numele lui, telefon. Această minunăție sculă are citeva proprietăți uimitoare. De exemplu, lupă cite o ploaie, telefonul poate fi folosit cu succes în fiecare locuință pe post de bibelou: are doar un scop pur decorativ, este scump și, în plus, e băgat și în priză. În rest, fericiții posesori ai acestui aparat mai are și alte avantaje, cum ar fi faptul că deși nu-l poate folosi la nevoie, abonamentul îl plătește... liberalizat. Minunat obiect mai e și telefonul. Oameni de bine, folosiți-l de trei ori pe zi: dimineața, la prînz și seara. Poate ajută la ceva... ● Ca urmare a cutremurătoarelor evenimente din U.R.S.S., noi românii de bine și foarte bine am avut din nou ocazia să observăm că ne putem încrede în Mesul multiubit și stimat. Pe cînd s-au terminat, sau ori-cum, erau pe terminale evenimentele de la Moscova, domnărușul Iliescu a luat o atitudine atît de fermă, încît ne mirăm și azi că nu i-a mulțumit personal domnului Gorbaciov, ca să nu mai vorbim de Boris Eljin. Avem încredere

în el că și în continuare va fi la fel de depășit de evenimentele, pentru a nu ne schimba cumva părerea despre dînsul... ● Propunem Primăriei Arad organizarea pe rînd, a cite unui concurs de motociclism pe toate străzile orașului. Astfel, vom avea ocazia ca, într-un mod organizat, unitar să vedem toate străzile asfaltate. Inceputul, cu ocazia concursului de duminică, 25 august, a fost promițător. ● A-nceput de ieri să cadă/ cite-un arădean pe stradă. Aceste minunate versuri, vie expresie a realismului neodemocratic original fesenist românesc, vor să oglindească folosind limbajul viu al omului de pe stradă (cel care a căzut...) noua realitate a patriei noastre ex-socialiste, aplicată la cazul concret al orașului Arad, la o oră de vîrf a mijloacelor de transport în comun. Continuarea în proză a creației orale aparținînd căzătorilor din tramvaic o veți putea citi, eventual, în noua serie a „României mari”. ● O plumbare pe centru ne va releva bogatul spectru al vitrinelor comerțului de stat și privat. Și lacrimi în ochi vom avea privind aceleși privelești care au mîngiat și ochii bunicii și părinților noștri de-a lungul timpului. Căci vitrinele de stat strălucesc prin plătitudine și praf, de-a lungul vremurilor. O comparație între cele două forme de reclamă stradală între cele două sisteme, al economiei centralizate și al celei de piață. Continuăm, dragi tovarăși, pe aceeași linie, și în comerțul de stat, sperăm că vom avea și noi falții voștri. ● Folosim această cale pentru a aduce cele mai calde mulțumiri colegilor noștri de la publicațiile care ne-au salutat apariția și îi asigurăm că nu ne vom dezamăgi cititorii. Mai ales, vrem să ne exprimăm recunoștința pentru colectivul studioului de televiziune arădean, care, în ciuda condițiilor precare de lucru, se mențin în emisie, fiind pe fază la toate noutățile din viața Aradului. Pentru modul cum ne-a prezentat, domnului dr. Dan Păvulescu îi rămînem îndatorati în mod deosebit.

POLIPHEM

Cafe-bar Club

La 100 de metri de piața mare, spre piața sîrbească, pe strada Parosent la nr. 4 un nou local vă așteaptă să-i treceți pragul. Firma de deasupra intrării: „Cafe - bar Club” va ajuta în orientarea spre unul dintre cele mai bune localități de acest gen din oraș. Odată ajunși nu veți regreta alegerea făcută din nici un punct de vedere. Aveți prilejul să fiți serviți de ospătare foarte drăguțe (Angelica Bălaș, Aurelia Lung și Suzana Buzas) cu băuturi de cea mai bună calitate și la prețuri accesibile (from 29 lei/100 g, votcă 30 lei/100 g, bere 23 lei/st, palinka 55 lei/100 g, cafea 10 lei/porția) precum și cu gustări reci. În tot timpul zilei, de la ora 8 la 24, stînd la masă puteți urmări ulti-

mele videoclipuri și filme înregistrate de pe satelit și redade pe un televizor color, selectate de Cristian Nagy.

În salonul din spate amatorii sporturilor de masă au la dispoziție citeva mese și cele necesare jocului de: table, remy, șah, cărți.

În spațiul mare al localului se organizează, de asemenea, nunți și botezuri cu participarea unui număr de pînă la 200 de persoane. Se asigură la cerere muzică, filmări video, totul la prețuri negociabile. Comenziile se fac cu cel puțin 24 de ore înainte.

Informații suplimentare se pot obține de la proprietarul Adrian Ghendy sau de la asociatul său, Francisc Nagy, la telefon 1.14.93 sau 4.64.67.

UMOR... UMOR... UMOR

- Cîți ani ai micuțule?
- Am implinit șase!
- Șase ani și abia ești cît umbrela mea?
- Da, dar cîți ani are umbrela mamei?

★

- Doctorul radiolog, examinînd un bolnav:
- Dumneatale bei?
- Dacă dom' doctor face cînte...

★

- Un tîran se prezintă la medic. La plecare îi dă o carte poștală.
- Ce să fac cu asta? Îl întrebă medicul.
- Apăi, dom' doctor, așa mi s-a spus, că la doctor trebuie să vin cu plicul.

da' eu n-am găsit decît cărți poștale!

- Cîți ani aveți, doamnă?
- Mă apropii de 79.
- Din care parte?

★

- Chirurgul examinînd un pacient:
- Aoleu! Cine a fost cismarul ăla care te-a căsăpît așa?
- Știți, dom' doctor, eu sînt bolnavul pe care l-ați operat anul trecut!

★

- Pacientul către un prieten:
- Așa de tare m-a durut măseaua azi noapte, că a trebuit să merg la două noaptea să mi-o susutragă!

Mihai Vișan

Sporturile vîrstei a treia

Pînă în decembrie '89 pensionarii își găsceau un singur rost. Să stea la rînd, la ce-o veni, de dîmîncea din zori și pînă la ora închiderii. Stăteau pentru copii, nepoți, alte rude, cunoscuți sau venici. Lor le-ar fi ajuns poate, niște pline, lapte, unt, și ele însă foarte greu de găsit. Își luau scăunelul, sacoșele și se așezau pe trotuar, lîngă vitrine, aliniați ca niște te statui pe aleile parcurilor pariziene. Cînd apărea ziarul local la chioșc erau primii săi cititori. Se întorceau cu gazeta în mîna la scăunel, lăsat pentru a marca poziția strategică de la citiva metri de intrare, și comentau ultimele noutăți publicate. Pe măsură ce se deschideau celelalte magazine își păstrau locul la rînd inițial și porneau să colinde orașul, doar, doar vor mai găsi ceva. Și cînd vor mai găsi ceva. Și cînd aceasta se întimpla, se întorceau repede să împărtășească vestea cea mare și celorlalți muritori. Erau mai mult blamați decît compătimiti de ceilalți „oameni ai muncii” care, la ieșirea din schimb nu mai apucau la pachetul cu oase sau salamul amestec.

Și în acea perioadă aveau, totuși, micile lor bucurii, clipe de odihnă sau relaxare. Unul din locurile unde îi puteai întâlni atunci, ca și acum, este parcul din spațiile clădirii primăriei, la mesele de beton cu carolaj alb-negru. Am trecut într-o seară, pe în ora șapte, pe acolo, cînd soarele își strecura ultimele raze printre frunzele copacilor. Ei erau tot acolo, în fața figurilor de lemn ale jocului de șah, concentrați asupra următoarei mutări sau trîntind cărțile de joc într-un comic acces de furie. Șahul părea a fi mai apreciat decît jocul de cărți (septic, șalzeceșisase, etc.) care se întindea doar la vreo patru mese din cele 12. De altfel, un afiș dactilografiat, prins pe un copac, reprezenta o cerere a Asociației sportive C.F.R. către Federația română de șah de a aproba organizarea la Arad, în perioada 18.08—30.08. 1991 a Festivalului Șahului Arădean, cu participare internă și internațională. Un alt afiș, cîzător la baza aceluiași copac, anunța începerea festivalului și orele de desfășurare. Mulți stăteau în picioare, pe post de exhibiți provizorii, urmărind atent cele petrecute pe masă și comentînd bazele interesante, întotdeauna la sfîrșit, după efectuarea mutării. Așteptau terminarea partidei pentru a lua locul învinsului sau al ambilor parteneri, dorind să demonstreze că indicațiile date de pe margine le pot aplica și în propriul joc.

Pe băncile aleilor din jurul dreptunghiului de beton la umbra unor copaci de vîrstă apropiată de a lor stau alții, cite doi, trei sau patru, povestînd de-ale nepoților, copiilor sau depănînd amintiri din propria viață. Mai fumează cite o țigară, suptă și unică plăcere, mai ales la vîrsta la care nu mai contează prea mult citeva minute în plus sau minus.

În partea însorită, spre rondourile mari cu flori stau femeile și grupuri gălăgioase de copii. Mai apare cite o doamnă în vîrstă, tînd în lesă un cîine, uneori mai puternic decît stăpîna, de multe ori însă, destul de apropiat ca vîrstă. Pensionarele se plimbă mai puțin prin parc, preferînd ca timpul liber să și-l petreacă stînd de vorbă cu vecinele în fața casei sau blocului, studiînd, și comentînd persoane, evenimente sau atitudini. E o preocupare mai plăcută care nu cere un efort deosebit ci, eventual, o imaginație bogată.

DAN O.

HOROSCOPI

Capricorn (22.12 — 20.01): Viața sentimentală: se întrevăd la orizont nori negri pe cerul vieții dumneavoastră din punctul de vedere al dragostei. Veți scăpa numai dacă vă veți feri de persoana pe care ați cunoscut-o duminică. Afaceri: vă puteți permite o relaxare, este doar vară. Treburile vor merge la fel de bine și fără dumneavoastră. Sănătate: profitați de razele Soarelui, fără a exagera însă.

Vărsător (21.01 — 19.02): Viața sentimentală: căsnicia dumneavoastră este o oază de bună înțelegere. Nu sunt recomandabile noii cunoștințe, pentru că nu se poate ști ce va ieși de aici. Afaceri: cineva încearcă să vă tragă clapa. Nu aveți încredere nemărginită în un dădă. Afaceri: se întrevăd șanse de redresare. Priviți problema cu toată seriozitatea și totul va fi bine. Sănătate: umezeală vă priște, însă vă recomandăm să nu uitați umbrela acasă atunci când ieșiți la plimbare.

Pescii (20.02 — 20.03): Viața sentimentală: veți întâlni o persoană extrem de alunecoasă, chiar dacă nu este poște. Dacă nu precăuți ciriligu' potrivit, s-ar putea să fiți prins dumneavoastră în un dădă. Afaceri: se întrevăd șanse de redresare. Priviți problema cu toată seriozitatea și totul va fi bine. Sănătate: umezeală vă priște, însă vă recomandăm să nu uitați umbrela acasă atunci când ieșiți la plimbare.

Berbecul (21.03 — 20.04): Viața sentimentală: încecați pe care v-ați hotărât s-o încercați tunde de mai înălțime, precum coarnele berbecului prea mult pe faptul că tot cului. Atenție... Afaceri: nu vă ceea ce întreprindeți vă reușește. Mai sunt și excepții. Sănătate: în continuare, e bine să mențineți alcoolul și țigările la un nivel de consum cât mai scăzut.

Taurul (21.04 — 20.05): Viața sentimentală: nu vă avântați cu capul înainte, pentru că s-ar putea să constatați că nu sînteți chiar așa taur cum ați crezut. Afaceri: puțină duritate în relațiile de afaceri de data aceasta este benefică. Totuși nu exagerați. Sănătate: atenție la schimbările de climă. Nu exagerați cu fructele de sezon.

Gemenii (21.05 — 21.06): Viața sentimentală: se poate spune că totul merge după program. Ar fi bine să mai ieșiți în lume, pentru a evita birfela. Afaceri: nu vă îrosiți talentul în prea multe direcții. S-ar pu-

tea ca unii să nu vă sesizeze adevărata valoare. Sănătate: evitați excesele de orice fel. O hrană bună și un somn bun sint cheia succesului.

Racul (22.06 — 22.07): Viața sentimentală: întimplarea prin care ați trecut v-a lăsat impresii de nouitate. Efectele pe termen lung sint însă imprevizibile. Afaceri: Este momentul dumneavoastră. Nu lăsați să vă scape ocazia, căci veți regreta amarnic. Sănătate: umezeala vă predispozează la reumatism. Pînă nu trece sezonul vă recomandăm băi de nămol.

Leul (23.07-23.08): Viața sentimentală: totul este bine cînd se sfîrșește cu bine. Nu vă încredințați, pe viitor, prea mult în șanșă. Afaceri: cineva încearcă să trișeze. Cu puțină răbdare, și intuiție, lucrurile se vor pune la punct. Sănătate: vă deprimă aer curat pot face ca această deprinderea toamnei. Plimbări dese la mare să se dovedească trecătoare.

Fecioara (24.08-28.09): Viața sentimentală: vi se poate oferi ocazia să vă contraziceți zodia. Curaj, odată tot trebuia s-o faceți! Afaceri: din păcate, săptămîna care va urma nu va fi deloc fastă din acest punct de vedere. Obişnuiți-vă cu gîndul unei însemnate pierderi pecuniare. Sănătate: mici probleme inerente, anotimpului, care însă nu vor lăsa urme trainice.

Balanța (23.09-22.10): Viața sentimentală nu mai puneți chiar totul în balanță. Fără puțină aventură, viața nu are nici un farmec. Afaceri: căci nu s-ar putea să vă scape. Chiar varianta optimă. Sănătate: atenție la calculați cu grijă toate variantele, organele perechi.

Scorpionul (24.10-22.11): Viața sentimentală: odată depășiți „valul”, totul va merge ca la carte. Veți fi chiar surprins ce bine se vor aranja lucrurile. Cineva, acolo sus, vă iubeste! Afaceri: nu riscați cu banii altora, s-ar putea să aveți de dat explicații incomode. Sănătate: probleme mărunte cu părul, dinții, unghiile. Ingrijiiți-vă mai atent de dumneavoastră.

Săgetătorul (23.11-21.12): Viața sentimentală: ați „întepat” pe cine nu trebuie, cu „săcata” destinată altcuiva. De aici, tot felul de complicații posibile. Afaceri: nu vă întindeți prea mult, căci riscul, de această dată, nu are acooperire. Sănătate: nu se întrevăd probleme de natură a vă îngrijorată ipohondrică de care dați dovadă.

**REȚETA SĂPTĂMINII
SALATA DE ARDEI UMPLUȚI**

Șase ardei grași se spală bine, li se scoate coturul și simburii și se umplu cu următoarea compoziție: un cartof fierț tăiat foarte mărunt, jumătate de lingură de mazăre fiartă, o jumătate morcov crud tăiat subțire ca fideaua, varză tăiată mărunt, puțin castravete acru tăiat, sare, piper, mărar, pătrunjel, jumătate de lingură de ulei. Se amestecă, cu o maioneză subțire, se umplu ardeii cu această compoziție și se lasă la rece.

**COTLET ÎN SOS DE
CASTRAVEȚI**

Se sărează bucățile de cotlet și se prăjește. Cînd sint pe jumătate gata se adaugă 3-4 cepe tăiate fin, se lasă imprecăz vreo 15 minute, apoi se scoate cotletul și se păstrează cald. În tigaia cu ceapă se toarnă 3 linguri de oțet, un pahar cu apă și se lasă să mai fiarbă 5 minute. După aceea se amestecă cu 2 linguri de muștar, un castravector tăiat felii și o linguriță de pătrunjel tocat. Se toarnă acest sos peste bucățile de cotlet și se servește cu un piure de cartofi.

BUDINCA DE ZMEURA

O tigaie se unge cu unt. Se așază feliile de cozonac unse cu unt și presărate cu zahăr vanilat. Se bat 3 gălbenușuri cu 50 grame de zahăr și 400 grame de lapte. Se toarnă peste feliile de cozonac, se lasă cîva timp să se moaie bine, apoi se pune să fiarbă în abur pînă se încheagă. Între timp se bat 3 albușuri spumă cu 150 grame zahăr praf, cu jumătate kg de zmeură și se așază această compoziție deasupra a luateului, se coace la cuptor pînă se rumenește. (culeștea „Colecția Gospodina”, 1931)

MEMORIE ADIȚIONALĂ

Lanier Worldwide, Inc. vinde un accesoriu care îmbunătățește un telefax obișnuit. Produsul LMT-1 al companiei amintite adaugă un Megabyte (60 de pagini) de memorie oricărui facsimil ceea ce permite aparatului să recepționeze mesaje confidentiale (faxurile primite vor fi stocate pînă ce este introdus un cod de securitate, permițînd să fie tipărit) și să transmită același mesaj la loc de destinație.

**Prețurile și ofertele pieței
Piața mare, în data de
25 august a.c.**

- Roșii — kg 10 lei
- Dovleci — buc. 5—12 lei
- Fasole verde — kg 20 lei
- Țelină — buc. 8—10 lei
- Mărar — leg. 1 leu
- Pătrunjel — leg. 1—3 lei
- Zarzavaturi — leg. 8—10 lei
- Pepeni verzi — kg 10 lei
- Pepeni galbeni — kg 15 lei
- Ardei gras — buc. 2—5 lei
- Ardei gras — buc. 30 lei
- Ardei iute — buc. 4 lei
- Ciuperci — kg. 100 lei
- Vinete — buc. 7—20 lei
- Brînză telemea — kg 150 lei
- Prine de casă — kg 20 lei
- Slănină afumată — kg 150 lei
- Pere — kg 40 lei
- tersici — kg 60 lei
- Prune — kg 20 lei
- Porumb — kg 13—15 lei
- Griș — kg 8—10 lei

Redacția publicației noastre își dorește ca aceste pagini de magazin să fie cât mai interesante și cât mai instructive. Ne-am propus o serie întreagă de rubrici, dar pentru a ne atinge scopul, avem nevoie și de concursul dumneavoastră. Intenționăm, pentru mai bună informare a opiniei publice, să instituim un titlu permanent topuri ale magazinelor, boutique-urilor, cofetăriilor, etc. Orice alte sugestii de acest gen sint binevenite. Deci, vă rugăm să fiți alături de noi, să ne trimiteți propunerile dumneavoastră pe trimitiți propunerile dumneavoastră pe adresa redacției, să realizăm un dialog direct între noi și dumneavoastră. Vă așteptăm cu încredere opiniile.

Scoala românească are o veche tradiție, celebră, în ceea ce privește gerontologia, știința care studiază, previne și tratează bătrînețea.

Lăsînd de-o parte faptul că societatea nu este la fel de drept construită pentru toți, remarcăm că și în condițiile vieții noastre putem suferi consecințele unor fapte neaferabile, dacă nu știm să trăim rațional — astfel, supraîncărcarea nervoasă legată de lipsa de organizare a eforturilor, folosirea nesăbuită a timpului liber, nerespectarea normelor de odihnă, necunoașterea valorii relaxării lecturale și psihice, emoțiile sint factori negativi care ne influențează puternic organismul. Pe de altă parte, viața sedentară, intreruperea bruscă a unei vieți active, cocoloșirea cu omiterea măsurilor elementare de călire și de creștere a rezistenței la modificările meteorologice, alimentația greșită — exprimată în special prin lipsa de adaptare a alimentației la vîrstă, abuzurile de băuturi alcoolice, tutun, cafea, excesele sexuale, nopțile pierdute sint deprinderi neprielnice care scurtează durata vieții.

PROFILAXIA BĂTRÎNEȚII

În măsura în care omul nu duce o viață igienică, rațională și prezintă pe parcursul existenței sale diferite boli, pe care, nu le îngrijește adecvat, aceste boli organice, cronice, ducă la pierderea funcției esențiale a organismului dau cele mai comune forme de îmbătrînire precoce.

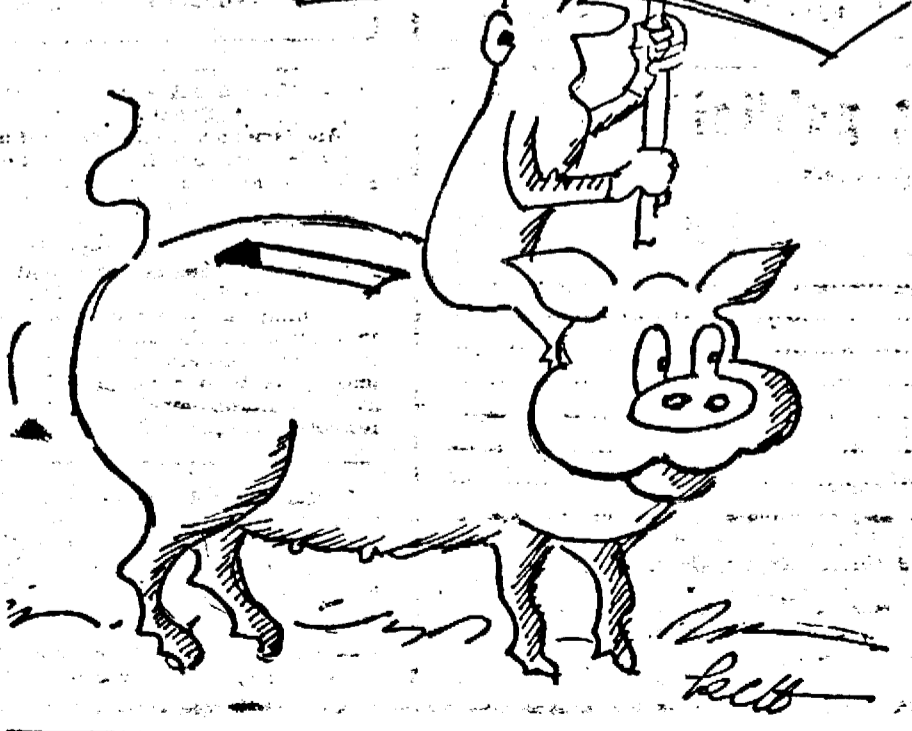
Printre bolile degenerative care alcătuiesc grupul numit al bolilor de insuficiență coronariană (cardiopatia îmbătrînire fac parte: arteroscleroza, ischemică, infarctul miocardic), hipertensiunea arterială, accidentele vasculare cerebrale, bolile de nutriție, încheasă prin supraalimentație (obezitate, diabetul) cancerul și reumatismul degenerativ (artroza, spondiloză, poliartrită reumatoidă). Între aceste boli există adesea o legătură strînsă, deloc întîmplătoare. Astfel, bolile de inimă și ale vaselor ca și artrozelor întîlnite mai ales la vîrsta a treia sint favorizate de obicei de bolile nutriție care sint la rîndul lor favorizate de tulburări ale glandelor endocrine și al bolilor de nutriție. Aceste măsuri pot fi eficiente numai dacă sint controlate sistematic de medic, în acest fel, urmîrind evoluția stării bolnavului pe parcursul tratamentului sau supraveghînd persoanele sănătoase puse sub observație, medicul poate introduce noi factori profilactici sau terapeutici mai activi. Această funcție preventivă a medicului este condiționată practic de adresabilitatea persoanelor vîrstnice. Din păcate, în majoritatea cazurilor controlul periodic (preventiv) al stării de sănătate este neglijat, și se prezintă numai la nevoie, numai din necesitatea de a se trata unele, ca și cînd le-a ajuns cuîntul la os, ca și cînd numai chirurgia ar putea să aducă salvarea... dar, uneori, nici operația nu mai ajută în astfel de cazuri întîrziate depășite. Deci ar fi mai bine să ne rallez dicțonului formulat în 1508 de Erasmus, potrivit căruia „este mult mai ușor să prevînti începul unei boli decît sfîrșitul ei”.

Controlul periodic al stării de sănătate nu este încă înteles de majoritatea populației, astfel cele mai multe întîbări ne sint adresate pe tema cum să tratăm și nu cum să procedăm pentru a nu ne îmbolnăvi sau cum să prevenim o complicație a suferinței deja instalate sau cum să trăim. Examenle medicale periodice sint importante în tot cursul vieții, ele cuprînd de regulă o serie de examene medicale, controlul nterodiografic al plămînilor analiza sințelul. O boală cronicizată poate să a-temporav de muncă și chiar înalidă-ducă în afara suferinței, incapacitate de muncă. Descoperirea și tratarea la timp a oricărei boli în fază incipientă poate asigura vindecarea și lungirea vieții cel puțin prin prevenirea îmbătrînirii.

Știința medicală este foarte optimistă considerînd posibilă întîrțirea sosită bătrîneții, făcînd sănătoasă activă și plăcută această toamnă aurită a vieții.

Dr. CARMEN CONTEA
medic spec. prim int.

**SPRE ECONOMIA
DE PIATA**

Caricatură de KETT GROZA

DE PRESTARI SERVICII ASOCIATIA FAMILIALA

BL. 337, Sc. B, ap. 1, et. 1

Micăiaca III — ARAD

Tramvai 17 sau 18, telefon 6 05 74
program 16-20.

Ca participant la acest sistem de joc veți fi înscris în registrul de evidență al Firmei care cuprinde: numele și prenumele, adresa, nr. de telefon.

Evidența, sistemul și regula jocului se țin numai de Firma „MESAGER”.

Taxa de participare este de 375 lei/persoană din care 300 lei intră în joc, iar 75 lei taxa imprimaturii tipografice.

Firma vă oferă următoarele jocuri în câștiguri care se desfășoară în sistemul „sir indian” cu bază de plecare:

1. — RAL — minim 300 persoane pentru 30.000 lei, câștigând 3 persoane.
2. — MAN — minimum 500 persoane pentru 50.000 lei, câștigând 3 persoane odată în ordinea înscrisă.

Suma pentru care jucați este de 30.000 lei, respectiv 50.000 lei, taxa fiind separat pentru fiecare joc. 10.000 lei pentru crearea fondului. Din această sumă se vor reține de protecție pentru cei înscrisi din spatele dvs. Deci, în mână veți primi 20.000 lei, respectiv 40.000 lei în funcție de opțiunea dvs. pentru suma dorită, care se va ridica de la sediul Firmei pe bază de buletin, de identitate, certificat de naștere al copiilor, împreună cu formularul primit de la Firmă.

Stimați producători agricoli!

Numai ROMCEREAL R.A.

vă oferă siguranța unui venit pe măsura muncii dumneavoastră. Noile prețuri de achiziții și contractare pentru orice fel de cantități de grâu, orz, orzoaică în fondul de stat cu deosebit de avantajoase, sînt următoarele:

- grâu: 8-10 lei kg.
- orz: 7 lei kg.
- orzoaică: 9 lei kg.

NOU! Se achită, la tariful legal, cheltuielile de transport de la furnizor la beneficiar!

Nu pierdeți ocazia!

ROMCEREAL R.A., este întotdeauna de partea dumneavoastră! Informații suplimentare: Sucursala Teritorială Arad, str. Gh. Lazăr nr. 20, tel. 16840.

Cîștigătorii în ordinea înscrisă vor fi afișați în puncte stabilite de Firmă în văzul tuturor.

În momentul cînd ați ajuns pe primul loc veți fi anunțat prin telefon, telegramă, sau prin impuniterniciții Firmei după caz.

Firma nu face concesiile pentru unele sal alte persoane.

Firma se bazează pe încredere, cinste și corectitudine.

Pentru continuitatea jocului, jucătorul care ajunge pe primul loc la primirea sumei are obligația să se înscrie din nou în joc cu 375 lei în caz contrar jucătorului i se va reține automat suma de către Firmă și va fi înscris din nou în joc din oficiu. Acest lucru se face pentru că toți jucătorii să beneficieze de câștig. Firma nu poate asigura suma menționată dacă nu vor fi dispuși să intre în joc, iar taxa înscrisă nu se mai restituie dacă nu se poate crea fondul de protecție.

În momentul înscrierii în joc dvs. aveți obligația să popularizați jocul să îndrumați și să aduceți noi participanți la acest sistem de joc de întrajutorare.

Firma „MESAGER” RAL&MAN, vă așteaptă garantîndu-vă seriozitatea jocului.

Notă.

Începînd cu acest număr publicăm săptămînal numele cîștigătorilor în ordinea înscrierilor la Jocul de întrajutorare.

- 1). NICOLICI MARCELA. — 20.000 lei.
- 2). BORZA VIORICA 20.000 lei.

Un om modern este un om punctual. Un om punctual, prin definiție, nu întîrzie niciodată. Vreți să fiți un om modern? Apelați la „TAXI ALCAZ”. Nu refuzăm nici un apel, nu dezamăgim nici un client. Rețineți: Taxi ALCAZ! Vă scapă de ne-caz! Numai Taxi ALCAZ! Folosiți cu încredere numărul nostru de apel: 44984.

Un om poate rezista fără hrană mai multe săptămîni, fără apă mai multe zile, însă fără informație, în ziua de azi nu se poate supraviețui o clipă! S.C. „Peral-Colibri” S.R.L. Arad vă face informația cea de toate zilele. La standurile sale de difuzarea presei, zilnic puteți găsi un bogat sortiment de publicații. Nu uitați! S.C. „Peral-Colibri” S.R.L. Arad — singura firmă cu adevărat progresivă o dovadă, iată-o: S.C. „Pe-fesionistă în domeniul Dacă ral-Colibri” S.R.L., are deja exclusivitatea difuzării săptămînalului „Știrea”!

EROARE ȘI CONFUZIE

Dorim să preîntîmpinăm noi confuzii și distorsiuni informaționale precum acel impact negativ și confuz cu care a fost receptată în opinia arădeană știrea unor destituiri și restructurări ce au avut loc de curînd, în organizația locală a Partidului Socialist Democratic.

Această formațiune politică (?) creată de un personaj dubios (prof. Ciucu-maru) și avînd o denumire și prescurtare la fel de dubios-diversionist-ase-mănătoare cu a P.S.D.R., are însă o linie politică prea „roșie” pentru ca această confuzie să fie... flatată pentru social-democrația actuală.

Realizînd această stare de fapt (și fond), organizația județeană Arad a partidului Social Democrat Român (partid al cărui președinte este Sergiu Cuneșcu) ține să precizeze: atît celor sincer interesați cît și celor „intentionați” ca P.S.D., atît prin poziție ideologică precum și prin intenție politică reprezentînd conceptul social-democrat modern, este continuator legitim al P.S.D.-Independen-t, ce nu s-a „vîndut” comuniștilor în 1946, participînd alături de forțele politice democratice (reale) la acele alegeri măsluite de bolșevici. Astăzi acest partid este alături de acele mișcări democratice și antitotalitare (atît

civice cît și politice) care doresc să în-făptuiască în România un stat de drept, democratic și conform cu idealurile Revoluției din Decembrie 1989. El este în contrasens evident cu cei ce, pentru a-și menține pozițiile și rolul „conducător”, nu doresc decît să înșele buna-credința a electoratului prin slogane, denominațiuni și coloraturi ce maschează apartenența reală și prezintă aceeași conștiință de simbolistica partidului roșu care ne-a secerat speranțele și ne-a forțat pînă la distrugere structura ideatică și morală.

Faptele și unele evenimente recente de la „răsărit” arată clar tendințele totalitare și hegemoniste ale acestei ideologii ce nu are posibilități de renovare (reformare), ci numai două alternative: Să se impună și să se mențină prin forță sau să dispară definitiv din istorie.

Sistem în măsură să-i dăm o mîna de ajutor „tovărășesc”, pentru a se nantiza, printr-un vot de blam hotărît și irevocabil, sprijinînd opoziția democratică (incluzînd și Partidul Social Democrat Român) atît în algerile locale cît și în cele generale

IOAN BOTICIU

Secretar,

Org. Jud. a P.S.D.R.

PARINȚI ȘI BUNICI!

Vreți să faceți o bucurie copiilor și nepoșilor dumneavoastră? Oprîți-vă la ZIMAND-CUZ La cîțiva kilometri de Arad, pe șoseaua către Oradea, la EMÖKE-BAR.

Veți avea posibilitatea de a servi într-un pahar plin, cea mai gustoasă, cea mai arătoasă, la prețurile cele mai accesibile 12 SORTIMENTE DE ÎNGHEȚATĂ. La EMÖKE-BAR pe lingă dulciuri, băuturi, țigări și alte produse specifice aveți ocazia de-a face un popas plăcut.

Oprîți-vă la EMÖKE și nu veți regreta.

EXPRESS-SERVICE

Cele mai reduse tarife din oraș pentru multiplicări prin metoda Xerox (5 lei/pagină). Cele mai utile informații în domeniul înființărilor de societăți comerciale. Cel mai prompt birou de copiat acte și dactilografie. Cel mai comod și rapid mod de a găsi un loc de muncă în afara orelor dvs. de serviciu. Cel mai ușor mod de a găsi oamenii potriviți pentru activitățile care nu le puteți efectua singuri. O sumă de superlative într-un slogan nume: /EXPRES SERVICE”. Str. Meșianu nr. 9, tel 194 24.

Comandă pentru un anunț publicitar

<< Aniversări	>> Schimb de locuințe	<< Comemorări-condolea
<< Vinzări	>> Inchirieri	<< Familiale
<< Cumpărări	>> Pierderi	>> Diverse

Text

Numele _____ Prenumele _____ Semnătura _____
B.I. seria _____ nr. _____ eliberat de _____

Anunțul se sortează cu litere majuscule. Se marchează cu o căsuță corespunzătoare domeniului în care se încadrează anunțul. Se depunează el se prezintă zilnic între orele 14-16 (sîmbăta 9-21) la adresa: Bulevardul Revoluției nr. 71, et. I (sediul P.N.D.), și între orele 8-14 la adresa: Str. Meșianu nr. 9 (firma „Express-Service”).

La predare se achită suma de 100 de lei. Pentru chînzar majuscule, orice etă, se adaugă 25 lei. Profii revoluției și membrii lor de familie beneficiază de gratuitatea anunțurilor publicitare personale. Pensionarilor li se acordă, pe baza sponsoriat de pensie, o reducere de 25% din tariful zilnic. Cititorii din țară pot trimite comanda prin poștă la adresa menționată, la care se anexează chitanța sau couponul care să confirme depunerea sumei de bani în contul „Știrea” S.R.L. Arad — 4072 307 183. deschis la Banca Comercială S.A. Arad.

ȘTIREA

Săptămînal al Convenției pentru Instaurarea Democratiei

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Redacția nu ia în considerare anonimele. Tiparul executat la S.C. „Helicon” Banat S.A.

S.C. ȘTIREA S.R.L. ARAD, Bd. Revoluției nr. 71, telefon 3 64 37

ABONAȚI-VĂ LA SĂPTĂMINALUL „ȘTIREA”!

Abonamentele anuale de susținere (1.000 lei) dau dreptul la gratuitatea a două anunțuri de mică publicitate pe an, la cererea abonaților.

Abonamentele anuale (520 lei) dau dreptul la un anunț gratuit de mică publicitate pe an, la cererea abonaților.

Nu uitați, abonamentul este avantajos pentru ambele părți: dumneavoastră aveți siguranța recepționării ritmice și la timp a publicației, iar noi avem siguranța unor cititori fideli. Informații suplimentare, la sediul redacției.

Gazeta noastră oferă serviciul său publicitar (mare publicitate) tuturor agenților economici privați de stat și cooperatiști la prețurile următoare:

- agenți economici privați: 1.000 lei — 45 cm².
- agenți economici de stat și cooperatiști: 1.200 lei 45 cm².